

Helsingin kansallinen kaupunkipuisto

Osa-aluekortit

Luonnos 11 / 2025

Helsinki

Sisällys

1 Keskustan kulttuuripuisto	3
1.1 Töölönlahti	6
1.2 Eläintarha	10
1.3 Kaisaniemenpuisto ja Tokoinranta	14
1.4 Alppipuisto	18
2 Keskuspuiston virkistysmetsät	22
2.1 Laakso - Ruskeasuo - Pasila	25
2.2 Pohjois-Pasila - Haaga	29
2.3 Maunulanpuisto	33
2.4 Pirkkola	37
2.5 Maununneva - Pakilanmetsä	41
3 Haltiala	45
3.1 Haltialan metsä	47
3.2 Haltialan kulttuurimaisema	51

Johdanto luonnosvaiheen aineistoon

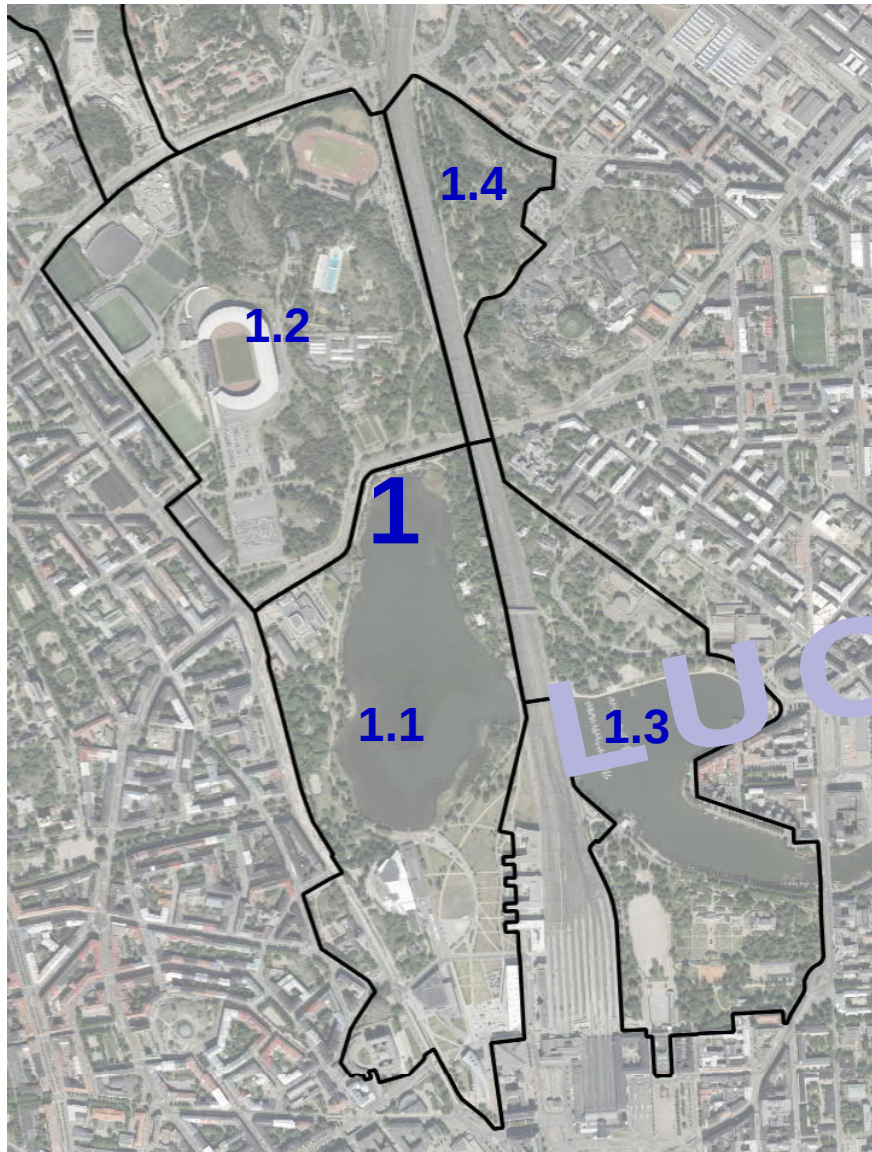
Helsinki edistää kansallisen kaupunkipuiston perustamista kaupunginhallituksen päätöksen 21.6.2021 mukaisesti. Myös Helsinki josta voimme olla ylpeitä - Kaupunkistrategiassa 2025 - 2029 sitoudutaan puiston perustamisen valmisteluun.

Osa-aluekortit kuvaavat kansallisen kaupunkipuiston alustavaan rajaukseen kuuluvan alueen nykytilaa ja sen arvoja. Osa-aluekortit ovat osa kansallisen kaupunkipuiston luonnosvaiheen vuorovaikutuksen yhteydessä esiteltävää materiaalia.

Kansallisen kaupunkipuiston kehittämiseen liittyvät tavoitteet sekä puiston aluetta koskevat määräykset määritellään perustamishakemuksessa sekä hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jotka laaditaan 2026 aikana.

Luonnosvaiheessa loppuvuodesta 2025 arvojen vaalimiseen ja alueen kehittämiseen liittyviä tavoitteita kartoitetaan asukaskyselyn avulla.

1 Keskustan kulttuuripuisto

Osa-alueet

1.1 Töölönlahti

1.2 Eläintarha

1.3 Kaisaniemenpuisto ja Tokoinranta

1.4 Alppipuisto

Aikajana - Keskustan kulttuuripuisto

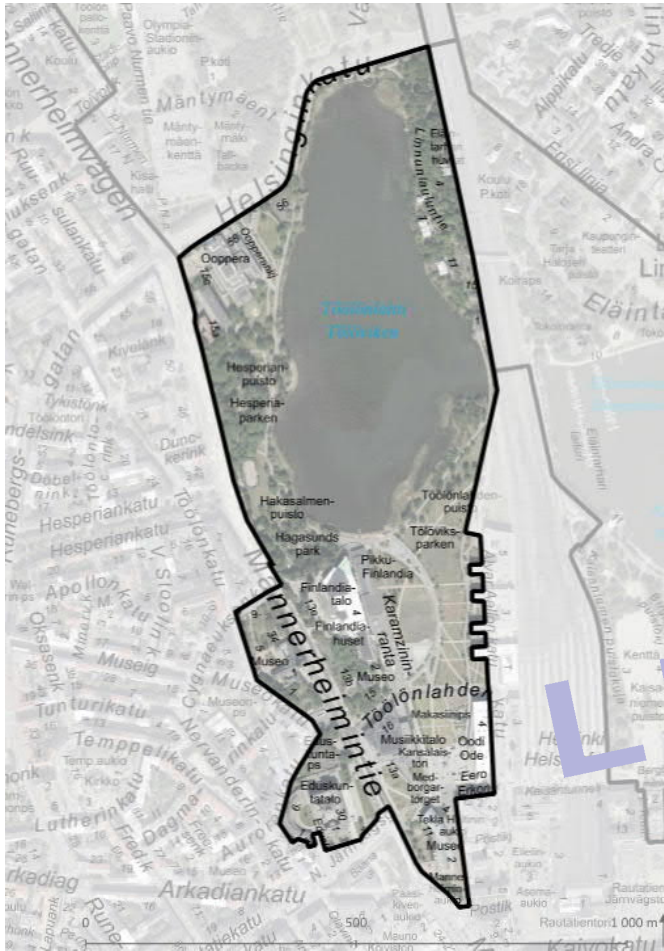
- 1640 Helsinki siirtyy Vironniemelle. Ruotsin kruunun 1550 perustama Helsinki syntyi kilpailemaan hansakaupunki Tallinnan kanssa Itämeren kaupasta ja sijoittui Vanhankaupungin ja Kuninkaansaaren alueelle.
- 1643 Keskiajalla syntynyt Tölöby eli Töölön kylä siirtyy Helsingin omistukseen
- 1763 Frans Henrik Boije vuokraa Helsingin kaupungilta Kluuvinlahteen ja nykyiseen Eläintarhanlahteen rajautuvan alueen puutarhan perustamista varten. Alueelle syntyy myöhemmin Kaisaniemen puutarha, josta tulee porvariston käyttämä yleinen kävelypaikka, promenadträdgård.
- 1808 Suomen sota ja Helsingin palo
- 1809 Suomen alue siirtyy Ruotsilta Venäjän vallan alle
- 1812 Helsinki nimitetään Suomen suuriruhtinaskunnan pääkaupungiksi
- 1812 J. A. Ehrenströmin Helsingin asemakaavassa Kaisaniemen puistolle on laadittu muotopuutarhaa ja maisemapuistoa yhdistävä suunnitelma.
- 1820 asemakaavassa on Esplanadilta Töölönlahdelle ulottuva puisto. Pääkaupunki saa nykyisen muotonsa uuden asemakaavan pohjalta.
- 1827 C. L. Engelin yksinkertaistetumpi puistosuunnitelma Kaisaniemen puistoon hyväksytään, mutta ei toteudu sellaisenaan.
- 1829 alkaen Kaisaniemen puiston rakentaminen. Kasvitieteellisen puutarhan siirtyminen Turusta Helsinkiin jakaa Kaisaniemen puiston kahtia. Puiston kuivatusta varten syntyneestä joutsenlammesta muodostuu yksi puiston suosituimmista alueista.
- 1846 Hakasalmen huvila valmistuu (Aurora Karamzin, 1800-luvun köyhäinhoidon kehitys, Diakonissalaitoksen perustaja)
- 1862 Helsinki-Hämeenlinna rautatie valmistuu
- 1865 Knut Forsbergin maisemapuistosuunnitelma Töölönlahden ja Linnunlaulun alueille: huvila-alueen ja huvilapuutarhojen sekä maisematyyllisen puistoalueen muodostumisen alkusysäys
- 1884 Kaisaniemen puistoon perustetaan kaupungin ensimmäinen urheilukenttä. Puisto toimii kansanjuhlien, konserttien ja urheilutapahtumien paikkana.
- 1890 Hirmumyrsky Augustistormen tuottaa suurta tuhoa puustolle Kaisaniemen rakennetuissa puistoissa.
- 1893 Talvipuutarha ja ruusutarha avautuvat. 1881 Henrik Borgström perustaa Finska Trädgårdsförening -yhdistyksen jatkamaan puistoyhtiönsä toimintaa, tavoitteena saada maahamme kunnollinen puutarhurikoulutus.
- 1899 Töölön tavara-asema perustetaan ja on toiminnassa vuoteen 1989 saakka.
- 1910 Svante Olssonin ja puutarhalautakunnan ehdotus Eläintarhan ja Töölönlahden ympäristöön. Luonnon ympäröivät urheilualueet ja nykyään hävinnyt koulupuutarha.

- 1910 Kansallismuseo valmistuu (Gesellius – Lindgren – Saarinen)
- 1914 Asemakaava-arkkitehti Bertel Jungin Keskuspuistosuunnitelma hyväksytään kaupunginvaltuustossa. Suunnitelma kattaa Töölönlahden, Eläintarhan ja Eläintarhanlahden alueet, Alppipuiston sekä Laakson alueet.
- 1915 Töölön pallokenttä
- 1920 Töölönlahden ympäristön kansanpuisto perustetaan.
- 1931 Eduskuntatalo valmistuu (J.S. Sirén)
- 1930 -luvulta alkaen valmistuttiin Olympialaisiin rakentamalla Olympiastadion ja pallokenttä.
- 1952 Helsingissä järjestetään kesäolympialaiset
- 1961 Alvar Aallon Helsingin keskustasuunnitelma
- 1971 Finlandia-talo valmistuu (Alvar Aalto)
- 1991 Kamppi-Töölönlahti -osalyleiskaava määrittää Töölönlahden eteläpuolen kaupunkikentteen.
- 1993 Kansallisoppera avataan
- 1998 Kiasma valmistuu
- 2011 Musiikkitalo avataan
- 2018 Keskustakirjasto Oodi avataan ja kansalaistori valmistuu. Makasiinipuisto valmistuu 2019.
- 2024 Töölönlahden kesäpuisto ja puiston pidemmän tähtäimen suunnittelu. Kaisantunneli avautuu pyöräilijöille ja jalankululle.

Nostot

- Historiallinen keskuspuisto, jonka juuret juontavat 1800-luvun kaupunkisuunnitteluun
- Suomen itsenäistymisen merkkirakennukset
- Olympiahistorian ilmentymä ja kehittyvä urheilun ja tapahtumien keskittymä
- Vihreä keidas kaupungin ytimessä, ympärivuotinen tapahtumien ja maisemapuistojen kokonaisuus, kaupungin sisääntulomaisema junalla saavuttaessa
- Valtakunnallisesti merkittävien kulttuuritoimintojen ydinalue: Kansallismuseo, Musiikkitalo, Kiasma, Oodi, Finlandia-talo, Ooppera
- Reitti Helsingin historiallisesta keskustasta ja Kallion kaupunginosasta kohti metsäistä Keskuspuistoa

1.1 Töölönlahti

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

noin 40 ha / 20 ha

Maanomistus

- kaupunki, muu julkishallinto, yksityinen

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY), Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), Luonnon-suojelulaki (1096/1996), Muinaismuistolaki (295/1963)

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu. Asemakaavojen ajantasaisuus on paikoin vireillä.

Erityiset arvot (Alueidenkäyttölaki § 68)

Helsingin tarina

- Suomen itsenäistymisen merkkirakennukset
- Puistoarkkitehtonisesti merkittävät puistoalueet ja aukiotilat
- Huvilakulttuuri
- Teollistumisen aika, junarata

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Merkittävät kulttuuri- ja hallintorakennukset
- Eläintarhan huvila-alue
- Aukiot ja julkiset tilat

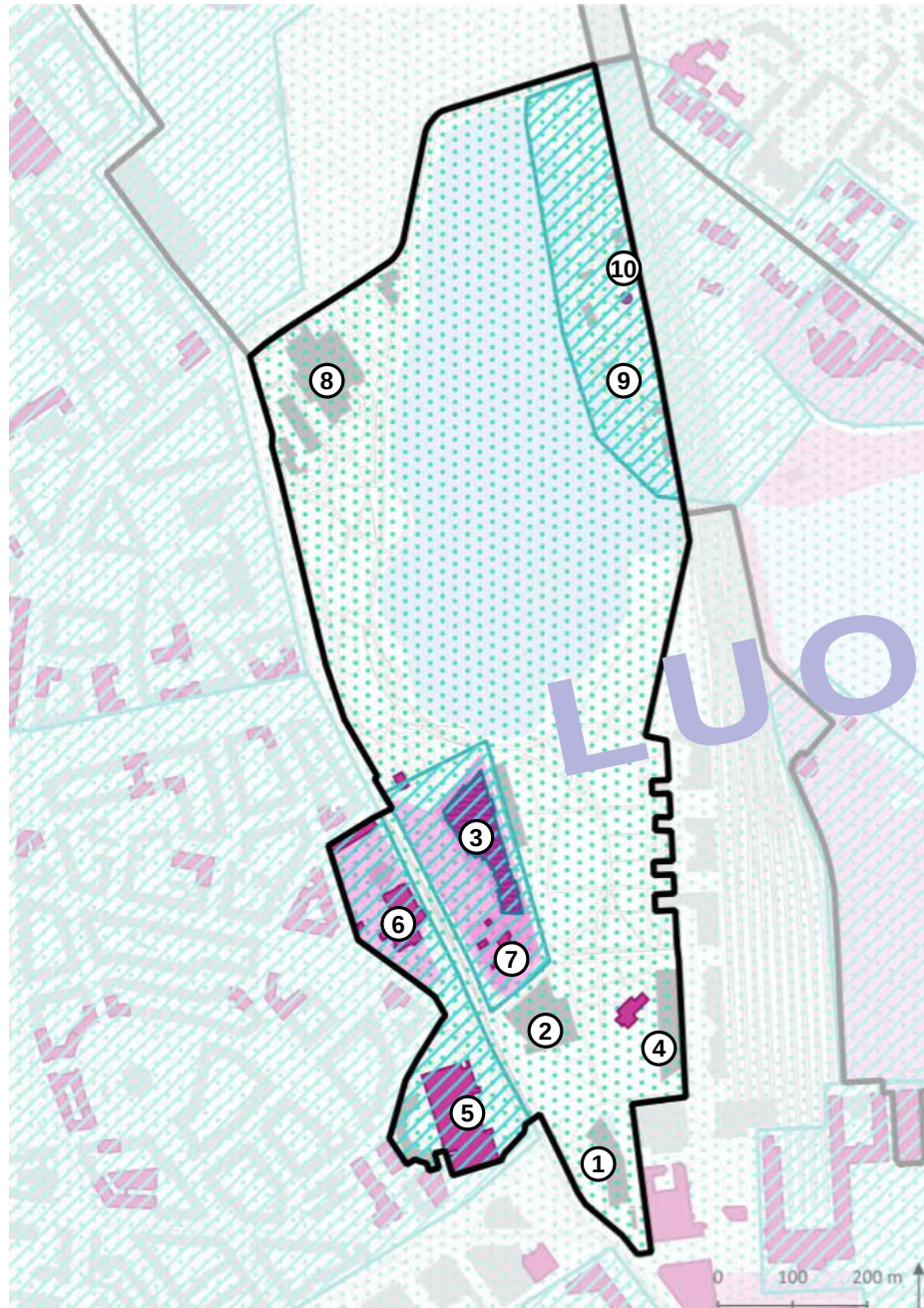
Luontoarvot

- Töölönlahti
- Puustoisten puistojen luontoarvot
- Metsäverkoston yhteys

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Puistoarkkitehtonisesti merkittävät puistoalueet
- Keskuspuiston alkuperäinen ydinalue ja nykyinen kantakaupungin vihreä sydän
- Töölönlahden maisemakavalkadi
- Aukiot ja julkiset tilat, tapahtumatilat
- Yhteydet merelle ja viereisille puistoalueille

1.1.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Töölönlahti

Keskeisiä kohteita

1. Kiasma
2. Musiikkitalo
3. Finlandiatalo
4. Oodi keskustakirjasto
5. Eduskuntatalo
6. Kansallismuseo
7. Hakasalmen huvila
8. Oopperatalo
9. Linnunlaulun huvilat
10. Linnunlaulun kuppikivi (muinaisjään-
nös)

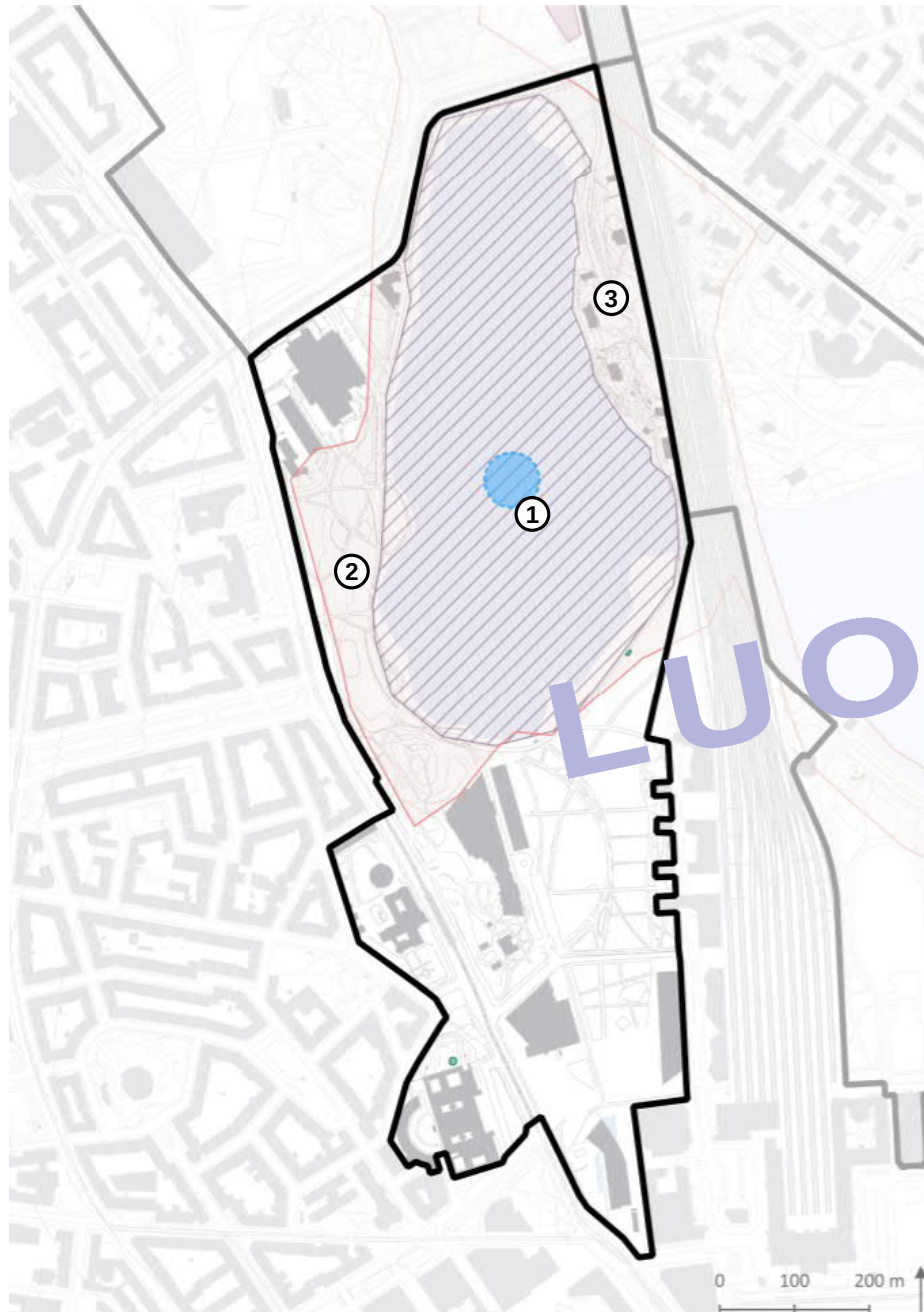
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Rakennussuojelulailla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännekohteet

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

1.1.2 Luontoarvot - Töölönlahti

Keskeisiä kohteita

1. Töölönlahti
 - Luonnonsuojelualueohjelman 2025 - 2038 selvitysalue
 - Tärkeä lintualue, paikallisesti tärkeä lepakkoalue
 - Arvokkaat luontokohteet
2. Hesperianpuisto
 - Metsä- ja puustoisien verkoston puustoiset puistot, runkoyhteys
3. Linnunlaulu
 - Metsä- ja puustoisien verkoston puustoinen tukialue, runkoyhteys

Rauhoitetut kohteet

- Rauhoitettavat meriluontoalueet (Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040)

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan ydinalueet
- Tärkeät lepakkoalueet
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat geologiset kohteet
- Arvokkaat kasvikohteet

1.1.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Töölönlahti

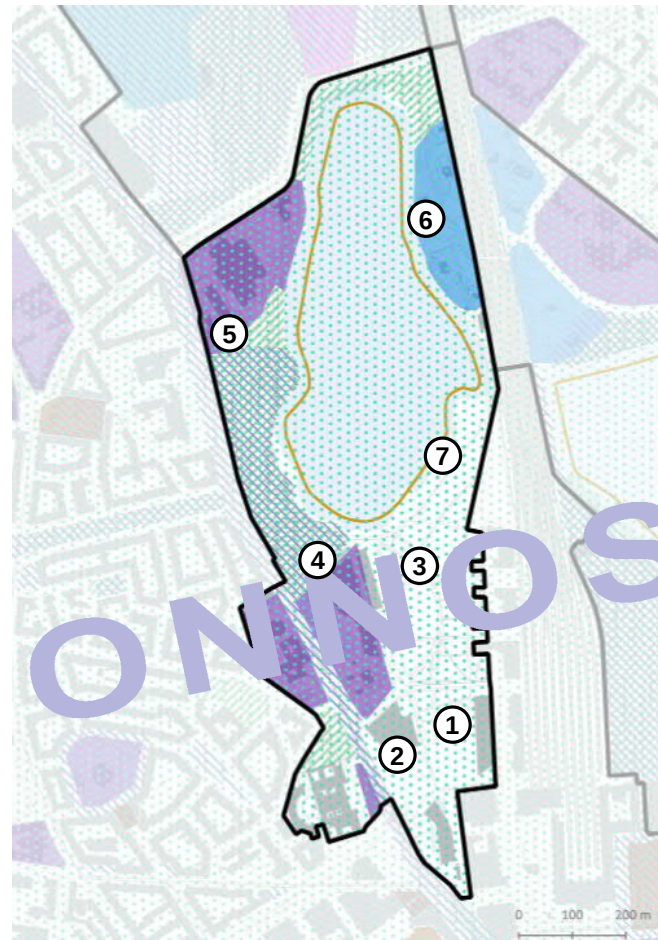

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Viherlinja
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla
- Rantareitti

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Viherlinjan puisto
- Vihersormi
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

Helsingin maisemakulttuuriympäristöt

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
- Aukiot
- Erityisalueet
- Julkisten rakennusten ympäristöt
- Huvilapuistot
- Puistokadut
- Aikakaudelleen tyypillinen Urheilu- tai liikuntapuisto
- Helsingin identiteetin kannalta tärkeimmät rannoilta avautuvat maisemavalkadit

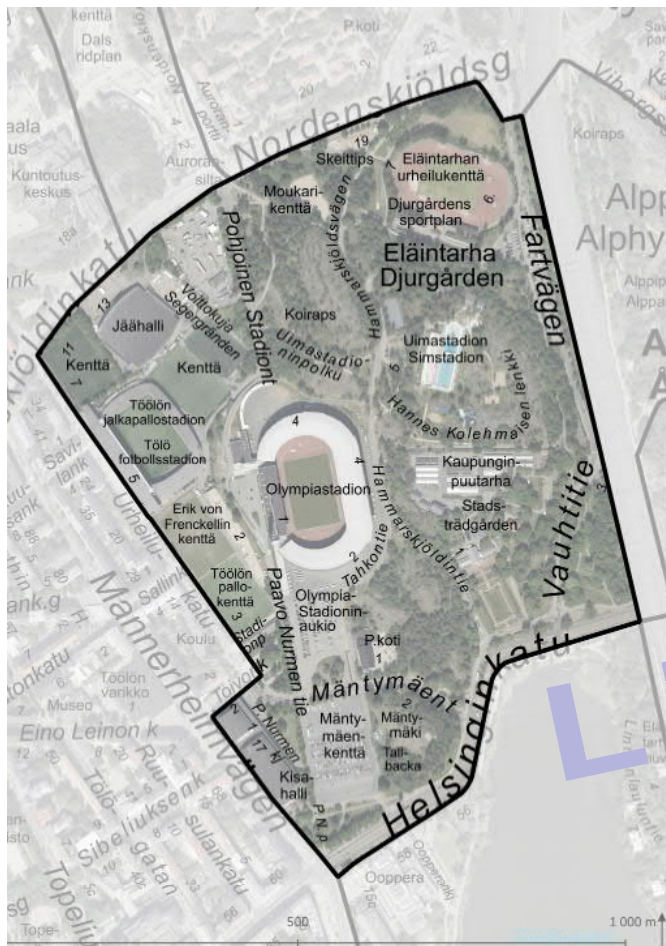
Arvoympäristöt

- Arvoympäristöt

Keskeisiä kohteita

1. Makasiinipuisto
2. Kansalaistori
3. Töölönlahdenpuisto
4. Hakasalmenpuisto
5. Hesperianpuisto
6. Linnunlaulun huvila-alue
7. Töölönlahden rantareitti
8. Vihersormen pääreitti
9. Viherlinjayhteys
10. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

1.2 Eläintarha

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

noin 60 ha / 0 ha

Maanomistus

- Kaupunki, muu julkishallinto, yksityinen

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), Luonnonsuojelulaki (1096/1996), EU:n luontodirektiivi, Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu. Asemakaavojen ajantasaistaminen on paikoin vireillä.

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- Urheilun ja olympiahistorian alue osana kansainvälisten olympiaympäristöjen sarjaa
- Puistoarkkitehtonisesti merkittävät puistoalueet
- Puutarha-alan opetustoiminta

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Merkittävät urheilun rakennukset
- Aukiot ja julkiset tilat, keskeiset näkymät
- Kaupunginpuutarha

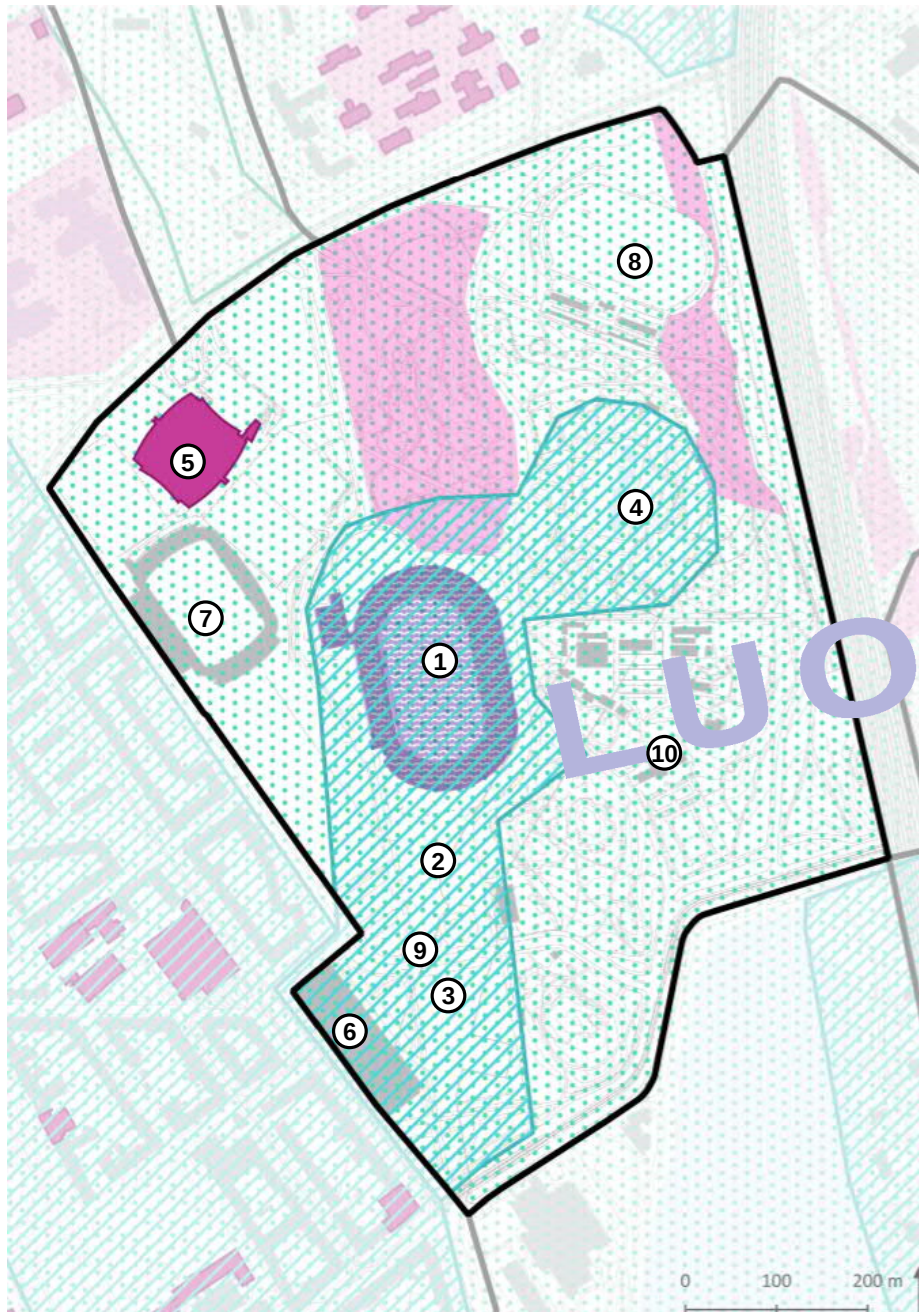
Luontoarvot

- Metsä- ja puustoisien verkoston runkoyhteys
- Arvokkaat lajistokohteet
- Kaupunginpuutarhan kasvilajistollinen arvo

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Aikakaudelleen tyypillinen urheilu- tai liikuntapuisto
- Puistoarkkitehtonisesti merkittävät puistoalueet
- Keskuspuiston alkuperäinen ydinalue ja nykyinen kantakaupungin vihreä sydän
- Aukiot ja julkiset tilat
- Vihersormen pääreitti ydinkeskustasta keskuspuistoon
- Yhteydet Alppipuistoon sekä Kallion ja Töölön kaupunginosaan
- Rinteet ja lakialueet osana Töölönlahden maisemakavalkadia

1.2.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Eläintarha

Keskeisiä kohteita

1. Olympiastadion ja stadionin torni
2. Olympiastadionin aukio
3. Mäntymäen kenttä
4. Uimastadion
5. Helsingin jäähalli
6. Kisahalli
7. Töölön jalkapallostadion
8. Eläintarhan urheilukentät
9. Paavo Nurmen patsas
10. Kaupunginpuutarha

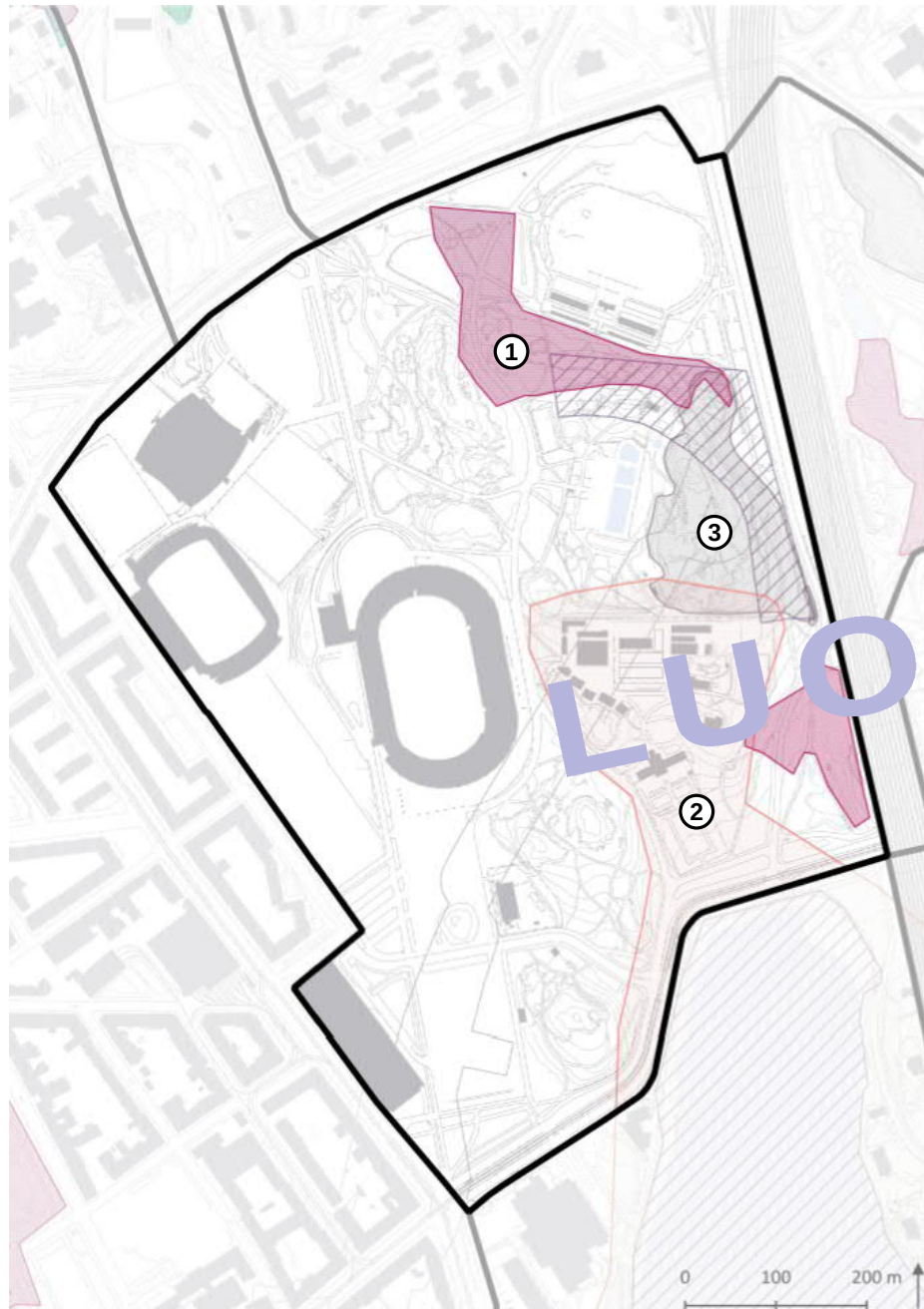
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Rakennussuojelulailla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännekohteet

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

1.2.2 Luontoarvot - Eläintarha

Keskeisiä kohteita

1. Eläintarhan puistoalue
 - Liito-oravan ydinalue, tärkeä lintualue
 - Metsä- ja puustoisien verkoston metsät ja metsiköt, runkoyhteys
2. Kaupunginpuutarha
 - Paikallisesti tärkeä lepakkoalue
 - Kasvilajistollinen arvo
3. Uimastadionin ympäristö
 - Maisemallisesti merkittävä kallioalue

Uhanalaiset luontotyytit

Uhanalaiset luontotyytit

Arvokkaat luontokohteet

Liito-oravan ydinalueet

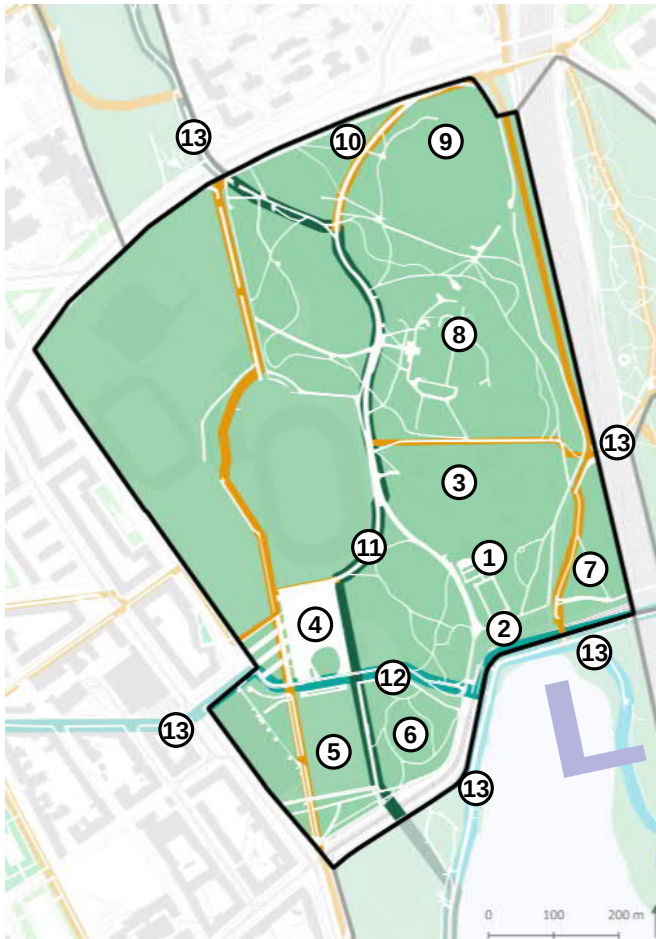
Tärkeät lepakkoalueet

Tärkeät lintualueet

Arvokkaat geologiset kohteet

Metsäkohteet

1.2.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Eläintarha

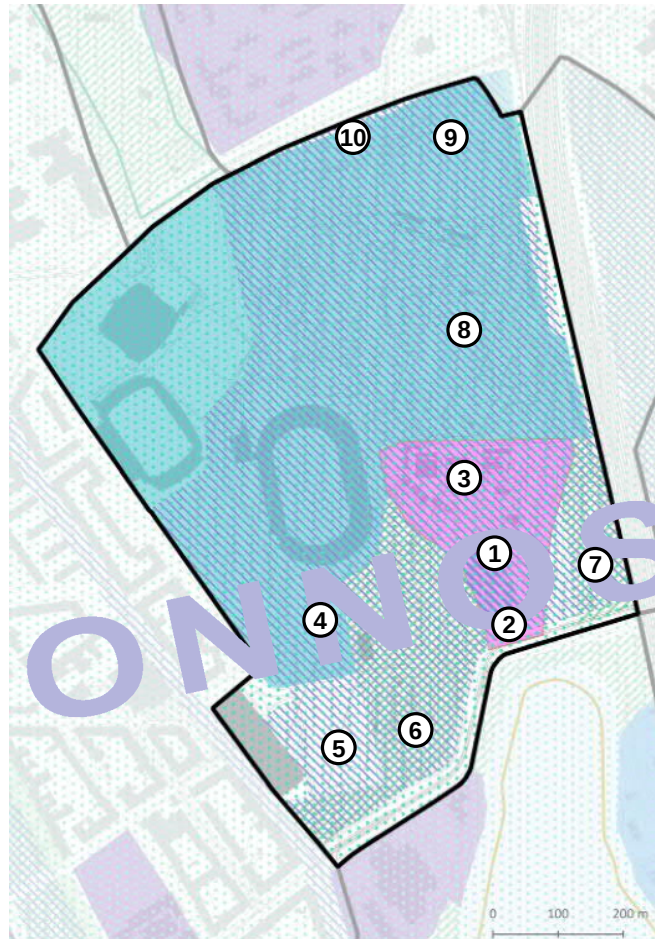

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Viherialue
- Täydentävä yhteys viherialueella tai kadulla
- Rantareitti

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Viherialueen puisto
- Vihersormi
- Viherialue (Yleistenalueiden rekisteri)

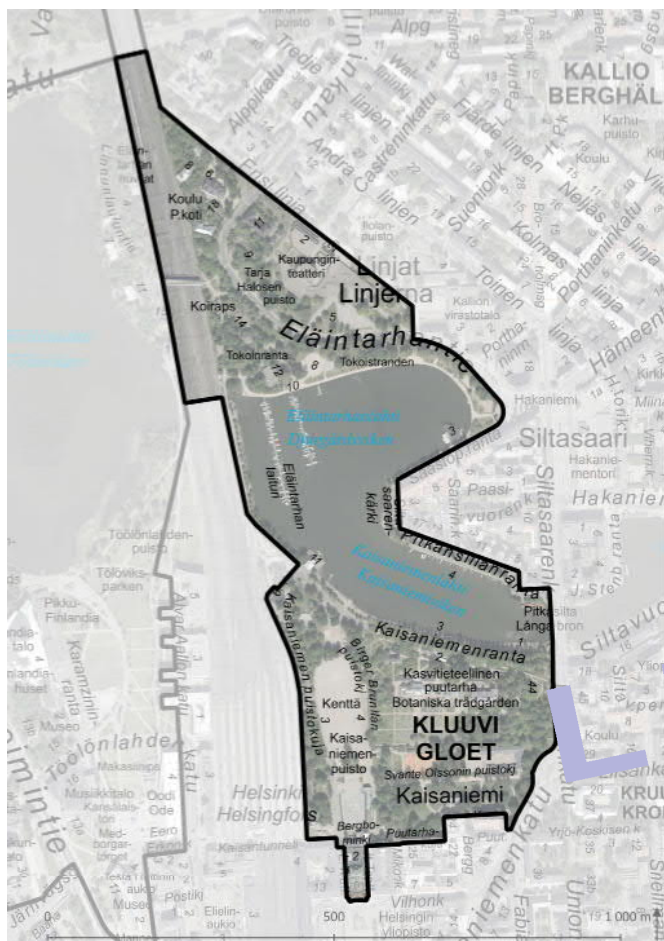
Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Helsingin maisemakulttuuriympäristöt**
 - Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
 - Erityisalueet
 - Julkisten rakennusten ympäristöt
 - Huvilapuistot
 - Puistokadut
 - Aikakaudelleen tyypillinen Urheilu- tai liikuntapuisto
 - Helsingin identiteetin kannalta tärkeimmät rannoilta avautuvat maisemakavalkadit
- Arvoympäristöt**
 - Arvoympäristöt

Keskeisiä kohteita

1. Talvipuutarha
2. Ruusutarha
3. Kaupunginpuutarhan tuotantoalue
4. Olympiastadionin aukio
5. Mäntymäen kenttä
6. Mäntymäki
7. Hulevesipuisto
8. Uimastadionin ympäristö
9. Eläintarhan urheilukentän ympäristö
10. Skeittipuisto
11. Vihersormen pääreitti
12. Viherialueyhteys
13. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

1.3 Kaisaniemenpuisto ja Tokoinranta

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 40 ha / 15 ha

Maanomistus

- Kaupunki, muu julkishallinto

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Laki rakennusperinnön suojelamisesta (498/2010), Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu. Asemakaavoissa on paikoin ajantasaistamisen tarvetta. Eläintarhalahden vesialueen asemakaava on vuodelta 1893.

1.5.3 Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- Puistohistoria
- Yliopiston kasvitieteellinen puutarha
- Teollistumisen aika, junarata
- 1800-luvun lopun hyväntekeväisyysaate

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Kansallisteatteri
- Kasvitieteellisen puutarhan rakennukset
- Kaupunginteatteri ympäristöineen
- Eläintarhan huvila-alue ja yleishyödylliset laitokset

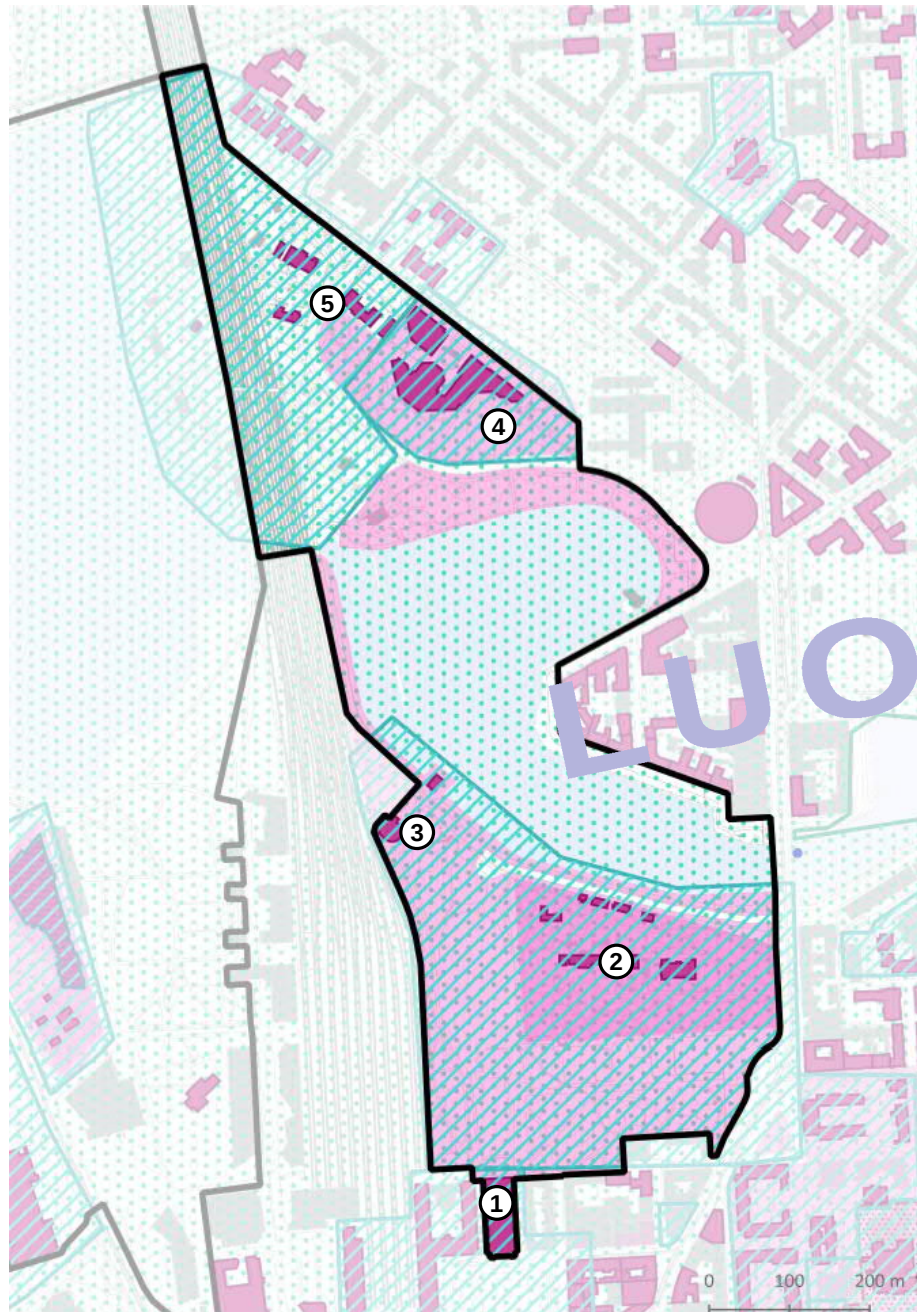
Luontoarvot

- Kasvitieteellisen puutarha
- Arvokkaat lajistokohteet

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Aikakaudelleen tyypilliset puistot
- Kaisaniemenpuisto on Suomen vanhin julkinen puisto
- Keskuspuiston alkuperäinen ydinalue ja nykyinen kantakaupungin vihreä sydän
- Merelliset huvila-alueet
- Eläintarhanlahden maisemakavalkadi
- Yhteydet Töölönlahdelle, Alppipuistoon sekä Pohjoisrantaan ja Hakaniemeen
- Eläintarhanlahden rantareitti

1.3.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Kaisaniemenpuisto ja Tokoinranta

Keskeisiä kohteita

1. Kansallisteatteri
2. Kasvitieteellisen puutarhan suojellut rakennukset
3. Ravintola Kaisaniemi
4. Kaupunginteatteri
5. Eläintarhan huvilat 6 ja 7 (sairaskoti, näkövammaisten kirjasto, asuntola ja päiväkotirakennukset)

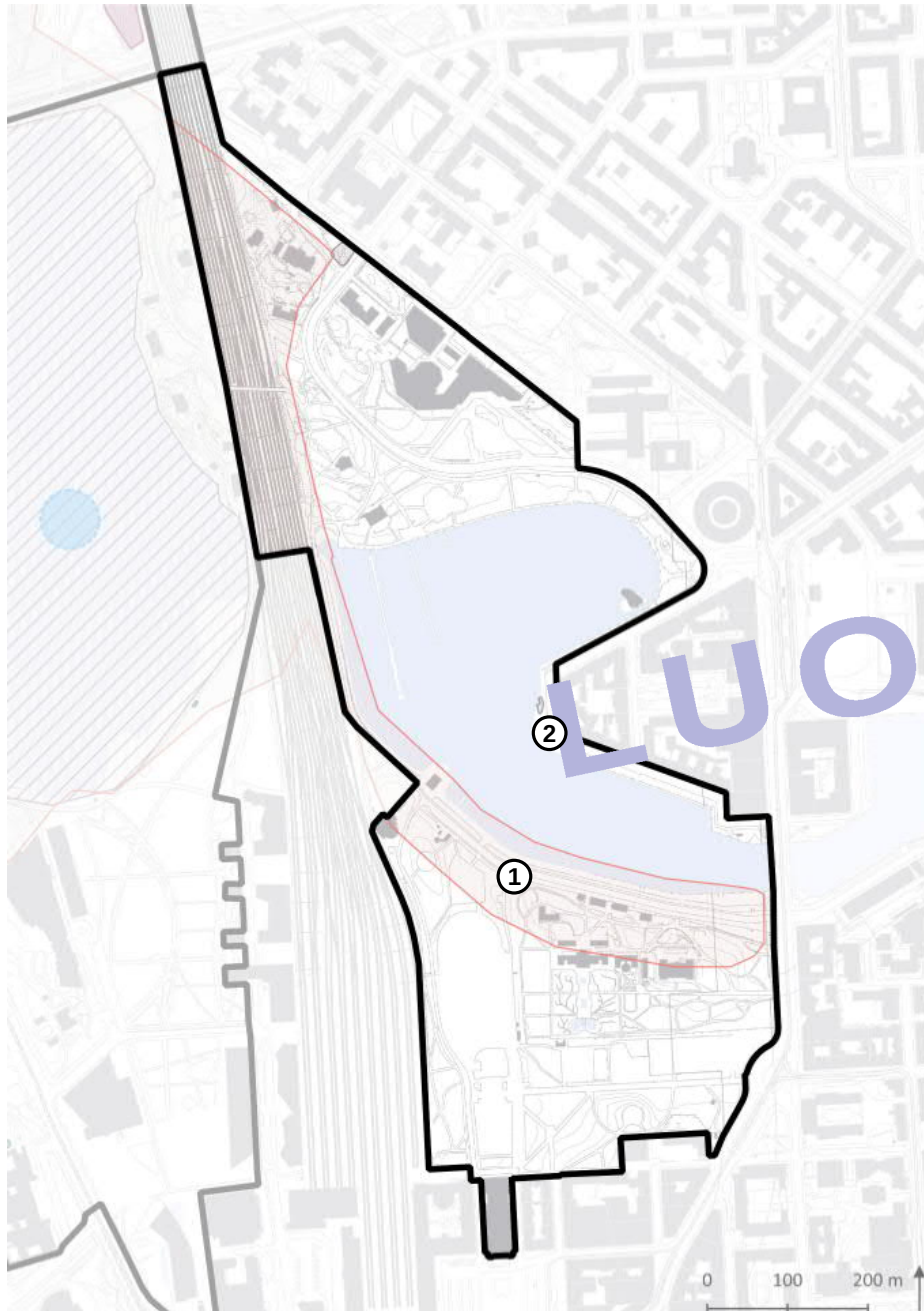
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Rakennussuojelulailla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännösalue
- Muinaisjäännöskohde

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Muut kulttuuriperintökohteet

1.3.2 Luontoarvot - Kaisaniemenpuisto ja Tokoinranta

Keskeisiä kohteita

1. Kaisaniemenranta
 - Paikallisesti tärkeä lepakkoalue
 - Metsä- ja puustoisien verkoston puustoiset puistot, alueellinen yhteys
2. Siltasaaren silokallio
 - Geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde

Rauhoitettut kohteet

 Rauhoitettavat meriluontoalueet
(Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040)

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan ydinalueet
- Tärkeät lepakkoalueet
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat geologiset kohteet
- Arvokkaat kasvikohteet

1.3.3. Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Kaisaniemenpuisto ja Tokoinranta

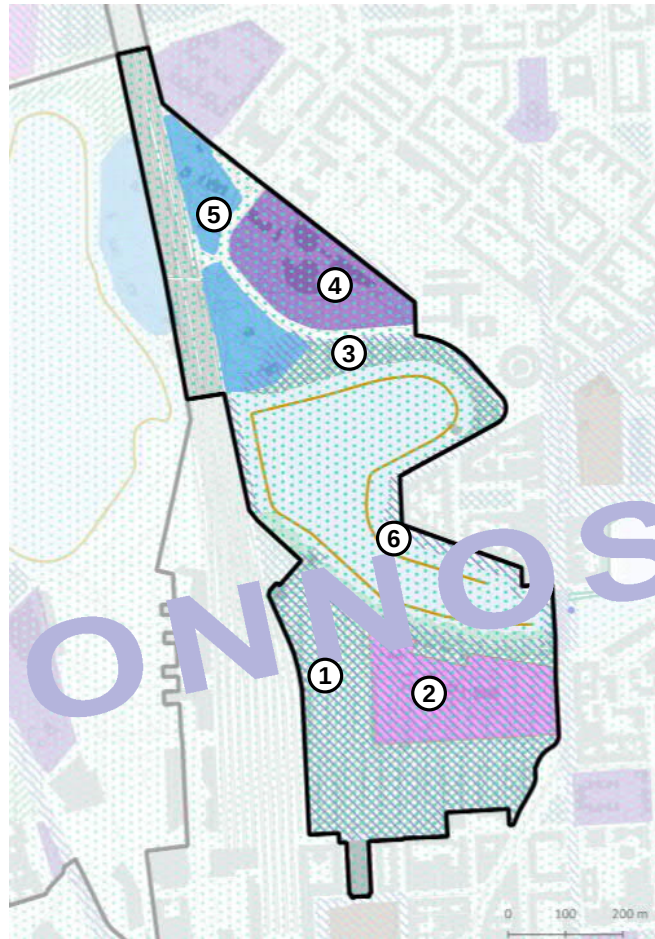

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Viherlinja
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla
- Rantareitti

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Viherlinjan puisto
- Vihersormi
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Muut kulttuuriperintökohteet

Helsingin maisemakulttuuriympäristöt

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
- Aukiot
- Erityisalueet
- Julkisten rakennusten ympäristöt
- Huvilapuistot
- Puistokadut
- Helsingin identiteetin kannalta tärkeimmät rannoilta avautuvat maisemavalkadit

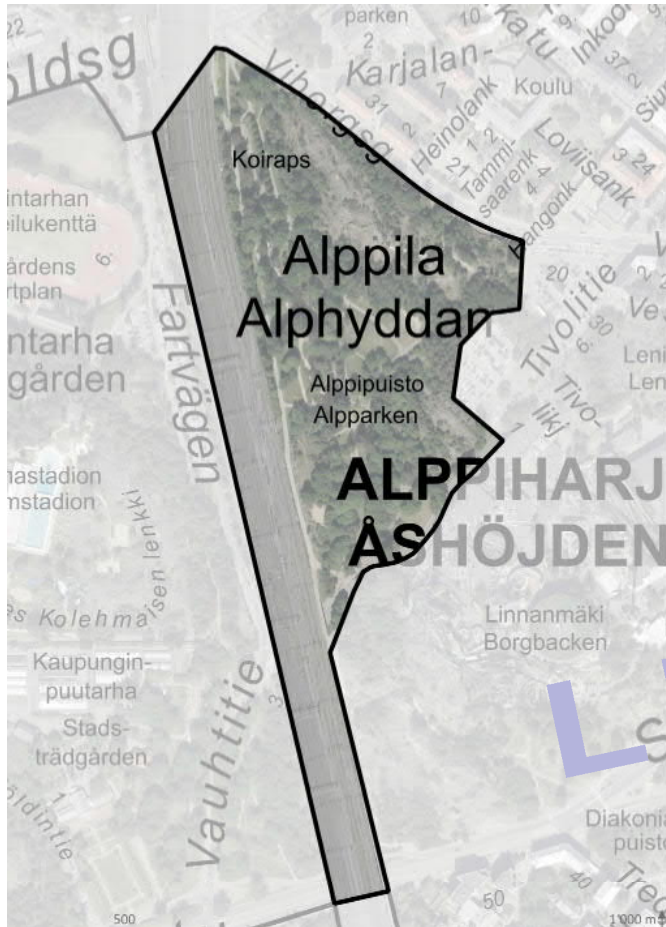
Arvoympäristöt

- Arvoympäristöt

Keskeisiä kohteita

1. Kaisaniemenpuisto
2. Kaisaniemen kasvitieteellinen puutarha
3. Tokoinranta
4. Kaupunginteatterin ympäristö, Tarja Halosen puisto
5. Eläintarhan huvila-alueet ja yleishyödylliset laitokset
6. Eläintarhanlahden rantareitti
7. Viherlinjayhteys
8. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

1.4 Alppipuisto

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 30 ha

Maanomistus

- kaupunki, muu julkishallinto, yksityinen

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), EU:n luontodirektiivi, Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu.

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- Puistohistoria, puistojen roolin ja käytön kehitys Suomessa
- Kaupunki-infrastruktuurin kehitys
- Teollistumisen historia, junarata

Rakennettu kulttuuriympäristö

Luontoarvot

- Arvokkaat lajistokohteet, mm. liito-orava
- Metsä- ja puustoinen verkosto, niittyverkosto
- Kallioalueet

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Aikakaudelleen tyypilliset puistot
- Keskuspuiston alkuperäinen ydinalue ja nykyinen kantakaupungin vihreä sydän
- Alppipuiston lammet

1.4.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Alppipuisto

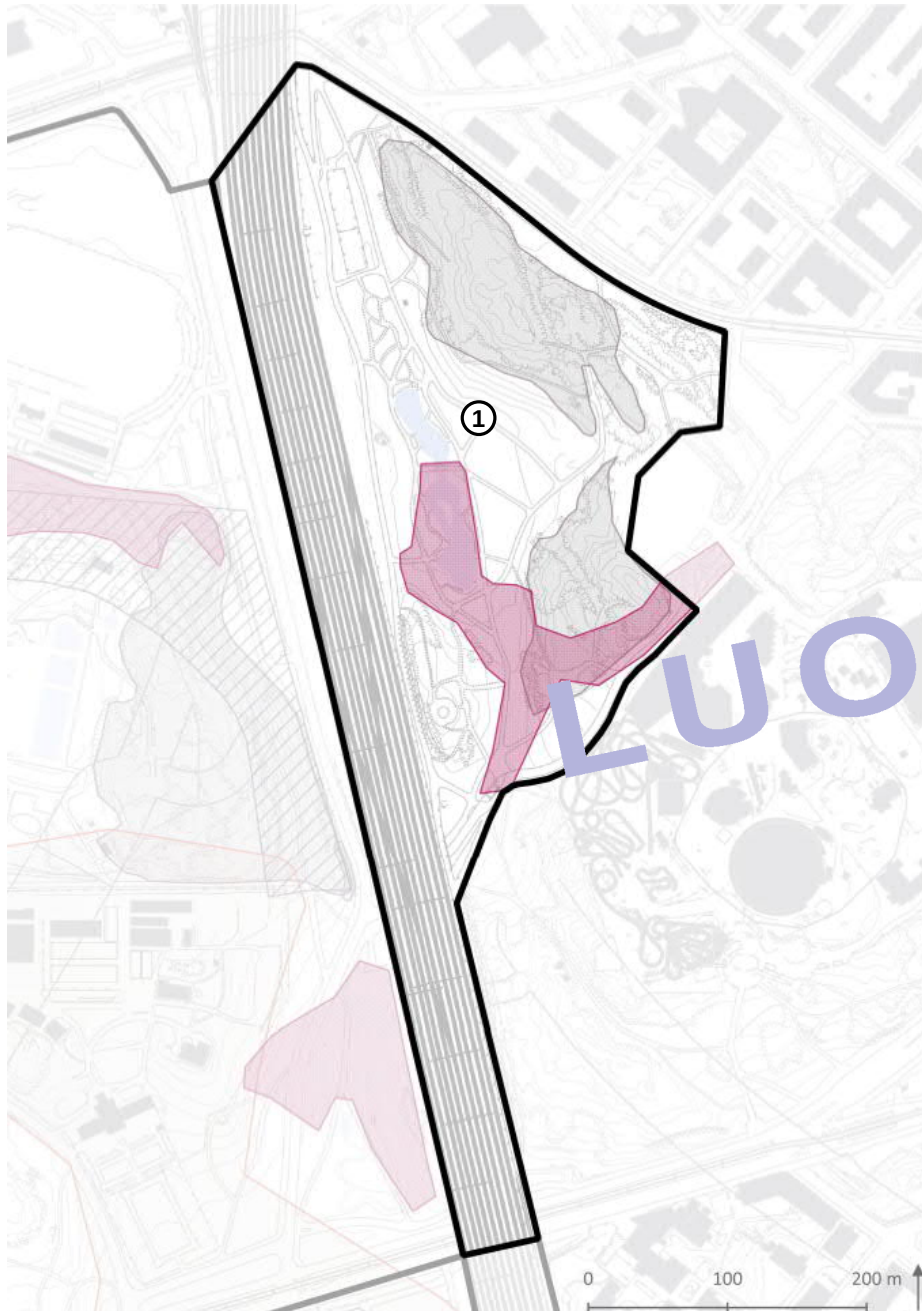
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

1.4.2 Luontoarvot - Alppipuisto

Keskeisiä kohteita

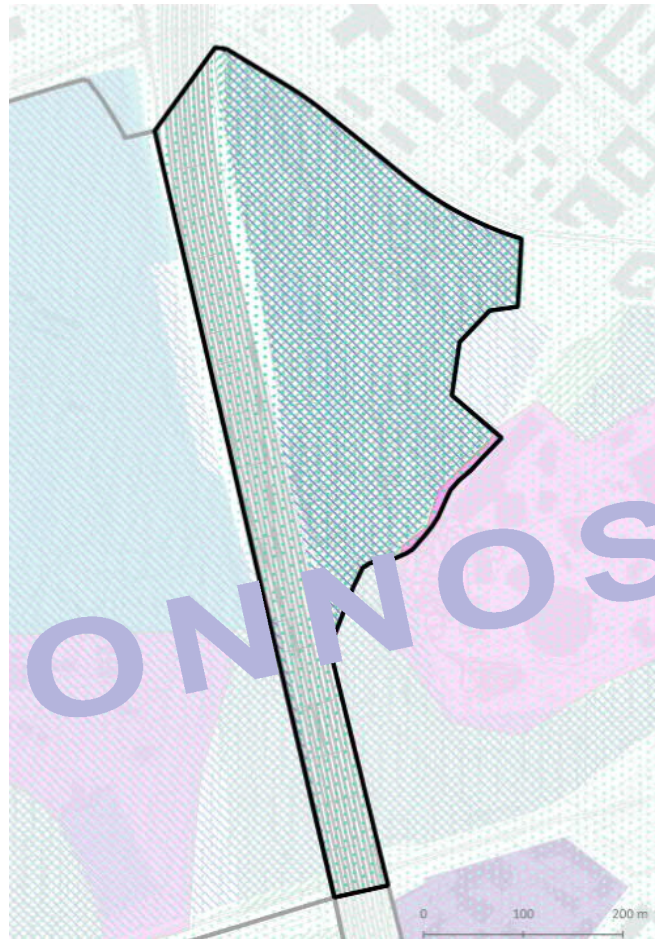
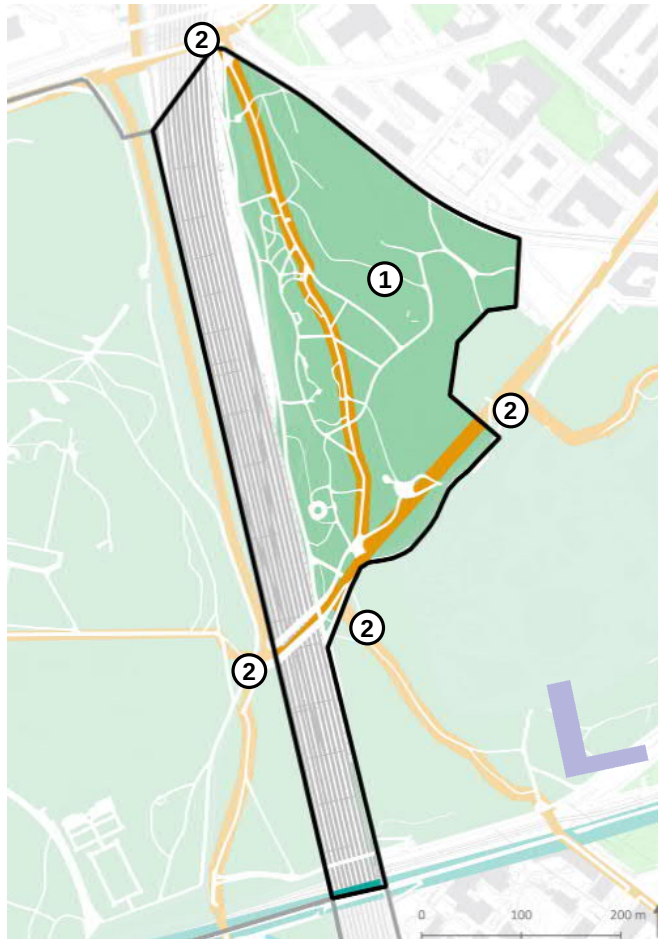
1. Alppipuisto

- Maisemallisesti merkittävä kallioalue
- Metsä- ja puustoisien verkoston metsät ja metsiköt
- Liito-oravan ydinalue

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan ydinalueet
- Tärkeät lepakkoalueet
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat geologiset kohteet

1.4.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Alppipuisto

Keskeisiä kohteita

1. Alppipuisto
2. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Viherialue
- Täydentävä yhteys viherialueella tai kadulla
- Rantareitti

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Vihersormi
- Viherialue (Yleistenalueiden rekisteri)

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

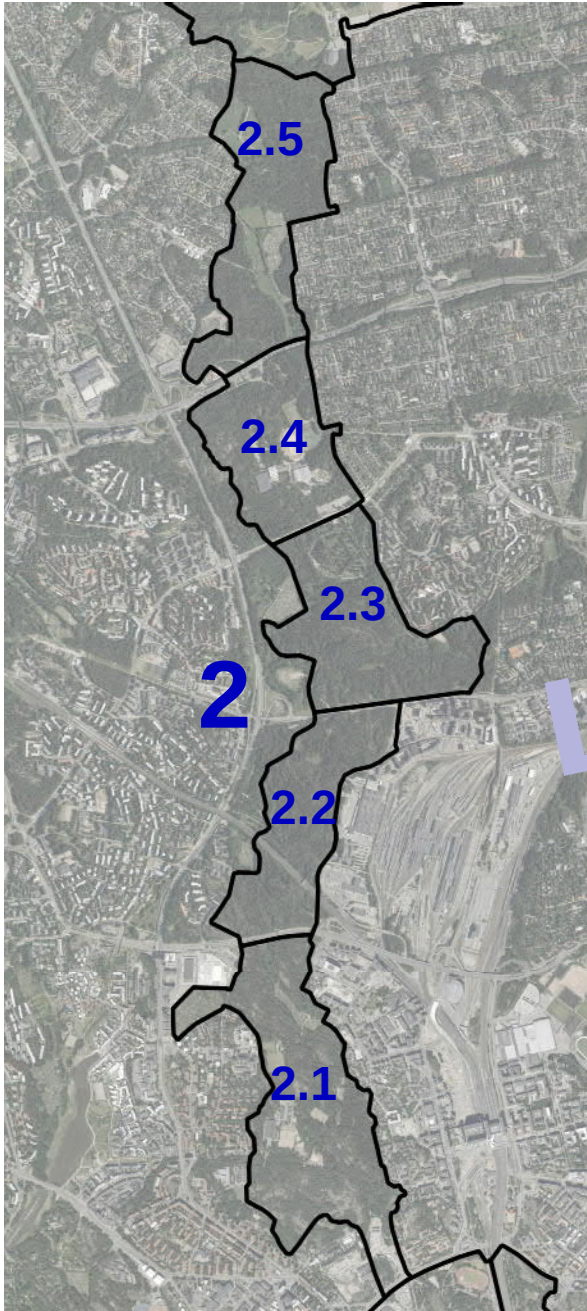
Helsingin maisemakulttuuriympäristöt

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
- Erityisalueet
- Julkisten rakennusten ympäristöt
- Aikakaudelleen tyypillinen Urheilu- tai liikuntapuisto

Arvoympäristöt

- Arvoympäristöt

2 Keskuspuiston virkistysmetsät

Osa-alueet

- 2.1 Laakso - Ruskeasuo - Pasila
- 2.2 Pohjois-Pasila - Haaga
- 2.3 Maunulanpuisto
- 2.4 Pirkkola
- 2.5 Maununneva - Pakilanmetsä

Aikajana - Keskuspuiston virkistymetsät

- Mesoliittisella kaudella keskuspuisto on pääosin merenpohjaa, ainoastaan Pirkkolanmetsän ja Haltiavuoren huiput kohoavat esiin.
- Keskiajalla pysyvämpää asutusta Helsingin seudulla oli useissa kylissä, joista lähimpänä nykyistä keskuspuistoa sijaitsivat Haltialan ja Niskalan, Baggböle / Pakinkylän, Huopalahden, Töölön, Oulunkylän ja Kaarelan alueelle sijoittuvat kylät sekä kartanoiden alueet.
- 1890 Hirmumyrsky Augustistormen tuottaa suurta tuhoa puustolle keskuspuiston metsäalueilla.
- 1913 Kulkutautisairaalaaksi perustettu Aurooran sairaalan alue kaventaa keskuspuiston aluetta
- 1915 –1918 Viaporin linnoituksen (osa Pietarin puolustusta 1. maailmansodassa) maalinnoituksia sijoittuu runsaasti nykyisen keskuspuiston Pirkkolan ja Pakilanmetsän alueelle. Osa nykyisistä ulkoilureiteistä kulkee pitkin vanhoja tykkiteitä.
- 1918 Helsingin ensimmäinen siirtolapuutarha Ruskeasuolle perustetaan
- 1918 Pro Helsingfors -suunnitelma eli Suur-Helsingin asemakaavan ehdotus, jonka Eliel Saarinen laati osittain yhteistyössä asemakaava-arkkitehti Bertel Jungin kanssa. Helsingin ja sen lähialueiden asemakaavasuunnitelma, jossa Töölönlahti on täytetty ja raideliikenne Pasilasta yhdistää ympäröivät yhdyskunnat Suur-Helsinkiin noudattaa puutarhakaupungin ideaa.
- 1929 Uusklassista tyyliä edustava Helsingin tuberkuloosisairaala, nykyinen Laakson sairaala valmistuu
- 1937 Laakson ratsastusstadion valmistuu. Keskuspuistossa kiertää maastoratsastusrata.
- 1940 Ruskeasuon ratsastushalli, nk. olympiamaneesi valmistuu
- 1945 Birger Brunilan asemakaava jatkaa Bertel Jungin perintöä säteittäisten viheralueiden varaamisesta kaupunkiin.
- 1946 Suuri alueliitos mahdollista Helsingin kasvun. Keskuspuistoa ympäröivien nykyisten lähiöiden alueet ovat olleet aiemmin joko kartanoita ympäröiviä maaseutumaisia alueita tai huvilayhdyskuntia jo kauan ennen 1900-lukua. Maunulan ja Haagan alueet rakentuivat kerrostalovaltaisemmiksi vähitellen 1950-1970-luvuilla, kun taas Pakilan, Paloheinän, Maununnevan ja Hakuninmaan alueille rakennettiin laajoja omakotitalo- ja rivitalovaltaisia alueita. Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitos nykyisen Kuninkaantammen alueella 1950-luvulla.
- 1940 -luvulla sotien jälkeen metsien tila on huono ja metsäalueet ovat nuoria. Metsien järjestelmällisempi hoito alkaa sotien jälkeen.
- 1952 Helsingissä järjestetään kesäolympialaiset.
- 1960 yleiskaavaehdotuksessa Hämeenlinnanväylä kulkee keskuspuiston läpi Pasilaan ja radan varteen.

- 1966 Maunulan uurnahautausmaa perustetaan
- 1968 Pirkkolan liikuntapuisto saa alkunsa alueelle valmistuneesta palloilu- ja uimahallista.
- 1970 asemakaavassa keskuspuisto saa ensimmäistä kertaa nykyisen muotonsa. Kaupungistuminen ja yhteiskunnan rakennemuutos. Keskuspuisto erityisesti maalta kaupunkiin muuttaneiden ulkoilupaikkana.
- 1970 -80-lukujen aikana rakentuu Ilmalan ratapiha-alue
- 1992 Yleiskaava kunnioittaa keskuspuiston osayleiskaavan periaatteita. Luonnon monimuotoisuus nousee ensimmäistä kertaa ihmisten terveyden rinnalle suunnittelussa.
- 2016 Yleiskaavassa Hämeenlinnanväylän varrelle osoitetaan kantakaupunkimaista maankäyttöä. Yleiskaavan pikselit kumoutuvat korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.
- 2020 -luvulla kaavoitetaan Postipuisto ja Ilmalan kehittyviä alueita
- 2024 Pakilanmetsän luonnonsuojelualue perustetaan

Nostot

- Yhteys Keskuspuiston metsäisiin osiin, Keskuspuiston portti, metsäkokemuksen tarjoaminen lähellä kaupunkia
- Arjen metsäalue erityisesti asukkaille.
- Olympiahistoriaan kytkeytyvät ratsastuskentät ja Ruskeasuon talli, ratsastusreitit
- Kaupungin ensimmäinen siirtolapuutarha
- Pirkkolan liikuntapuisto ja uintimahdollisuus tähtikohteena, metsän ympäröimä liikuntakeidas
- Puolustushistoria, 1. maailmansodan linnoitusvyöhykkeet

Kaavallinen tilanne ja muu suunnittelu - Keskuspuiston virkistysmetsät

Uusimaa-kaava

Uusimaa-kaavassa 2050 Keskuspuiston virkistysmetsien alue on merkitty virkistysalueeksi. Aluetta koskee merkintä ”kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue”. Keskuspuiston virkistysmetsien poikki kulkee useita väylä- tai ratamerkintöjä: Maakunnallisesti merkittävä tie Kehä I, Rantartata, joukko- tai tavaraliikenteen kannalta merkittävä tie tai katu Hakamäentie. Alueelle sijoittuu Pitäjänmäki – Viikinmäki voimajohto sekä maakaasun runkoputki.

Helsingin yleiskaava 2016

Helsingin yleiskaavassa Keskuspuiston virkistysmetsät on merkitty pääosin Virkistys- ja viheralueina. Yleiskaavan kantakaupunkimerkintä ulottuu kansallisen kaupunkipuiston rajauksen sisäpuolelle Laakson ja Auroran sairaala-alueilla ja niiden ympäristössä. Keskuspuiston reuna-alueille ulottuu monin paikoin yleiskaavan kantakaupunkimerkintä tai asuuntovaltaisen alueen merkintä. Hämeenlinnanväylän bulevardisuunnitelmiin liittyvät yleiskaavan kantakaupunkipikselit on kumottu Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä. Tällä alueella on voimassa yleiskaava 2002, jossa alue on osoitettu virkistysalueeksi. Kumottujen ruutujen maankäyttö tulee ratkaista ensisijaisesti kaavallisen kokonaistarkastelun kautta, minkä vuoksi kumotut yleiskaavaruudut on rajattu kansallisen kaupunkipuiston ulkopuolelle.

Yleiskaavan viheryhteysmerkintä yhdistää Keskuspuiston virkistysmetsät ympäröiviin alueisiin. Viheryhteys kulkee

Keskuspuiston läpi Pikku-Huopalahdesta Pasilaan, Etelä-Haagasta Pohjois-Pasilaan, Huopalahdesta Metsälään, Haagasta Maunulaan ja Maununnevalta Länsi-Pakilaan.

Baanaverkoston nopean pyöräilyn reitit kulkevat kaavassa Eläintarhan alueelta kohti rantarataa sekä poikittain Keskuspuiston läpi Ruskeasuolta Pasilaan, Huopalahdesta Pohjois-Pasilaan sekä Maununnevalta Länsi-Pakilaan. Pikaraitiotien varaus kulkee Töölöstä Pasilaan sekä nykyinen pikaraitiotie Haagasta Maunulaan. Raideliikenteen runkoyhteys kulkee Töölöstä kohti Pasilaa. Lisäksi alueen lävistää kaksi valtakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää tietä (Kehä I, Hakamäentie sekä pääkadut Norden-skiöldinkatu ja Metsäläntie).

Maanalaisessa yleiskaavassa alueen poikki kulkee lukuisia nykyisiä ja suunniteltuja maanalaisia tiloja ja tunneleita. Töölön ja Pasilan väliset raitiotievaraukset näkyvät liikennetunnelivarauksina maanalaisessa yleiskaavassa.

Asemakaavoitus

Alueen keskeiset kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävät rakennukset ja alueet on suojeltu asemakaavamerkinnoin ja määräyksin. Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu. Pääosa Keskuspuiston alueesta on kaavoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi. Muilta osin alue on asemakaavoitettu nykyisiä käyttötarkoituksia vastaavalla tavalla.

Keskeisiä asemakaavalla suojeltua

ja rakennuksia ovat Maunulan maja, Pirkkolan uima- ja palloiluhalli ja asuinrakennukset sekä entinen Tuomarinkylän kartanon torppa Pirkkolan liikuntapuiston koillisosassa.

Asemakaavalla on suojattu myös maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviä aluekohteita. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittäviksi alueiksi on osoitettu laajoja alueita etenkin Maunulanpuistosta ja lisäksi pienempiä alueita Pirkkolan ja Pakilan metsän osa-alueilta. Osalla Maunulanpuiston kohteista on myös asemakaavan suojelumerkintä. Muinaismuistolaita rauhoitettuja ensimmäisen maailmansodan linnoiterakenteita ja tykkiteitä sijoittuu Keskuspuistossa erityisesti Pirkkolan ja Pakilan metsän osa-alueille.

Keskuspuiston virkistysmetsien kansalliseen kaupunkipuistoon osoitetulla alueella tai sen reunoilla on vireillä seuraavat asemakaavat:

- Keskinen Postipuisto
- Metsäläntien lumenvastaanottopaikka

Muut suunnitelmat ja selvitykset

Hoito- ja kehittämissuunnitelmat

- Valmistelussa: Keskuspuiston luonnon- ja maisemanhoidon yleissuunnitelma
- Käynnistymässä useiden luonnon-suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinta (Luonnon-suojelualueohjelma 2025-2038)

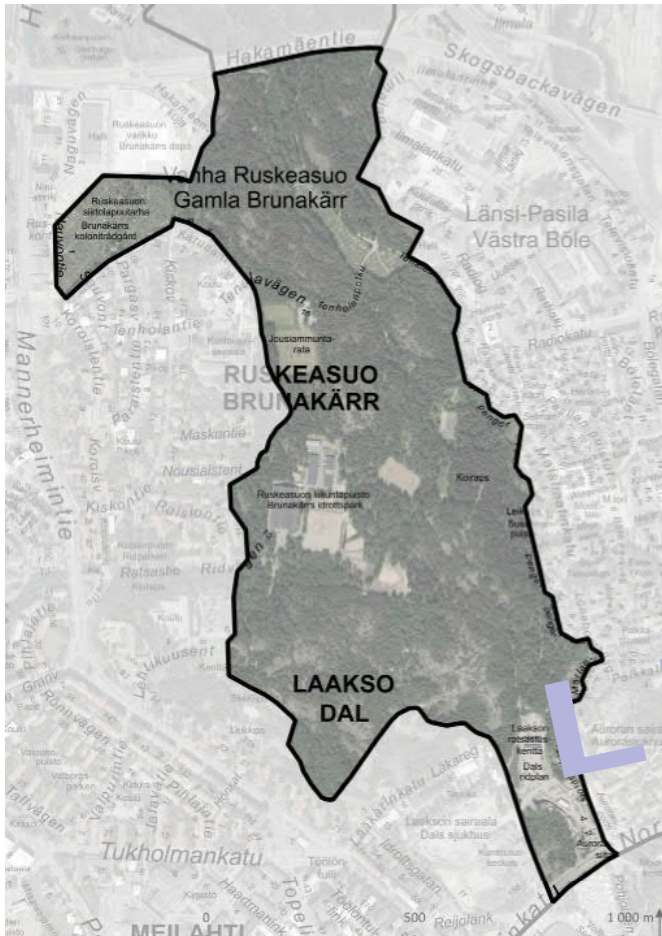
Aluesuunnitelmat

- Pakilan ja Tuomarinkylän aluesuun-

nitelma 2018-2027

- Pasilan aluesuunnitelma 2013–2022
- Kaarelan aluesuunnitelma 2008-2017

2.1 Laakso - Ruskeasuo - Pasila

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 110 ha

Maanomistus

- kaupunki, yksityinen, Hakamäentien tilanne?

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Muinaismuistolaki (295/1963), Luonnonsuojelulaki (1096/1996), EU:n luontodirektiivi, Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu.

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- Olympiahistoria
- Sairaala-alueet
- 1. maailmansota
- Kaupungin laajentuminen ja keskuspuiston laajentuminen pohjoiseen
- Siirtolapuutarhat

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Ruskeasuon ratsastushallit
- Laakson ratsastuskenttä
- Ruskeasuon tukikohdat

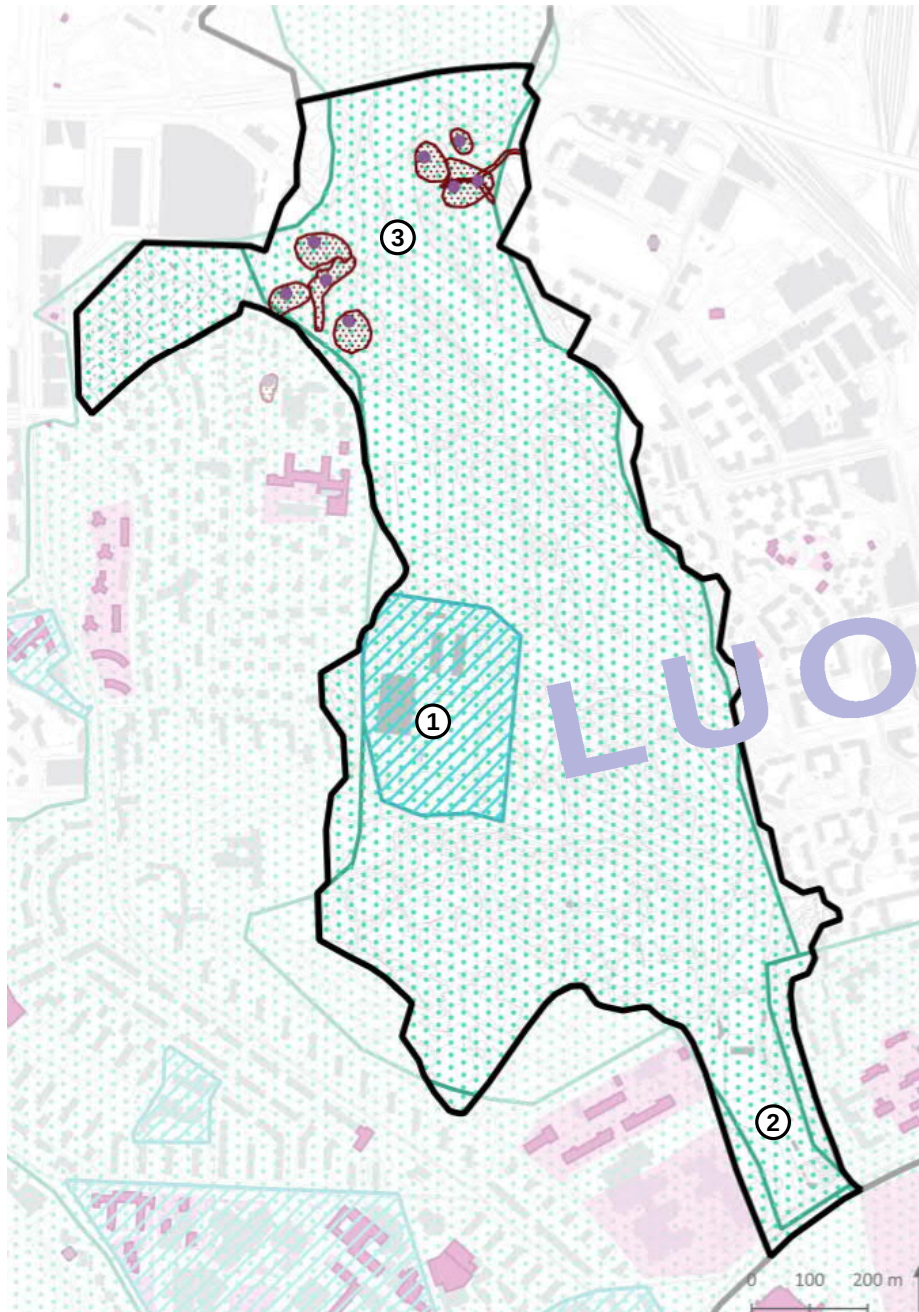
Luontoarvot

- Tulevat luonnonsuojelualueet
- Ekologiset verkostot
- Arvokkaat lajistokohteet

Vihreä- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Yhteys kantakaupungin kulttuuriipuistosta metsäiseen keskuspuistoon
- Aikakaudelleen tyypillinen puisto
- Keskuspuiston vihreät reunavyöhykkeet
- Laajat avokallioalueet, maisema-arvo

2.1.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Laakso - Ruskeasuo - Pasila

Keskeisiä kohteita

1. Ruskeasuon ratsastushalli
2. Laakson ratsastuskenttä
3. Puolustusvarustukset
 - Ruskeasuon tukikohdat
 - Länsi-Pasilan tukikohdat

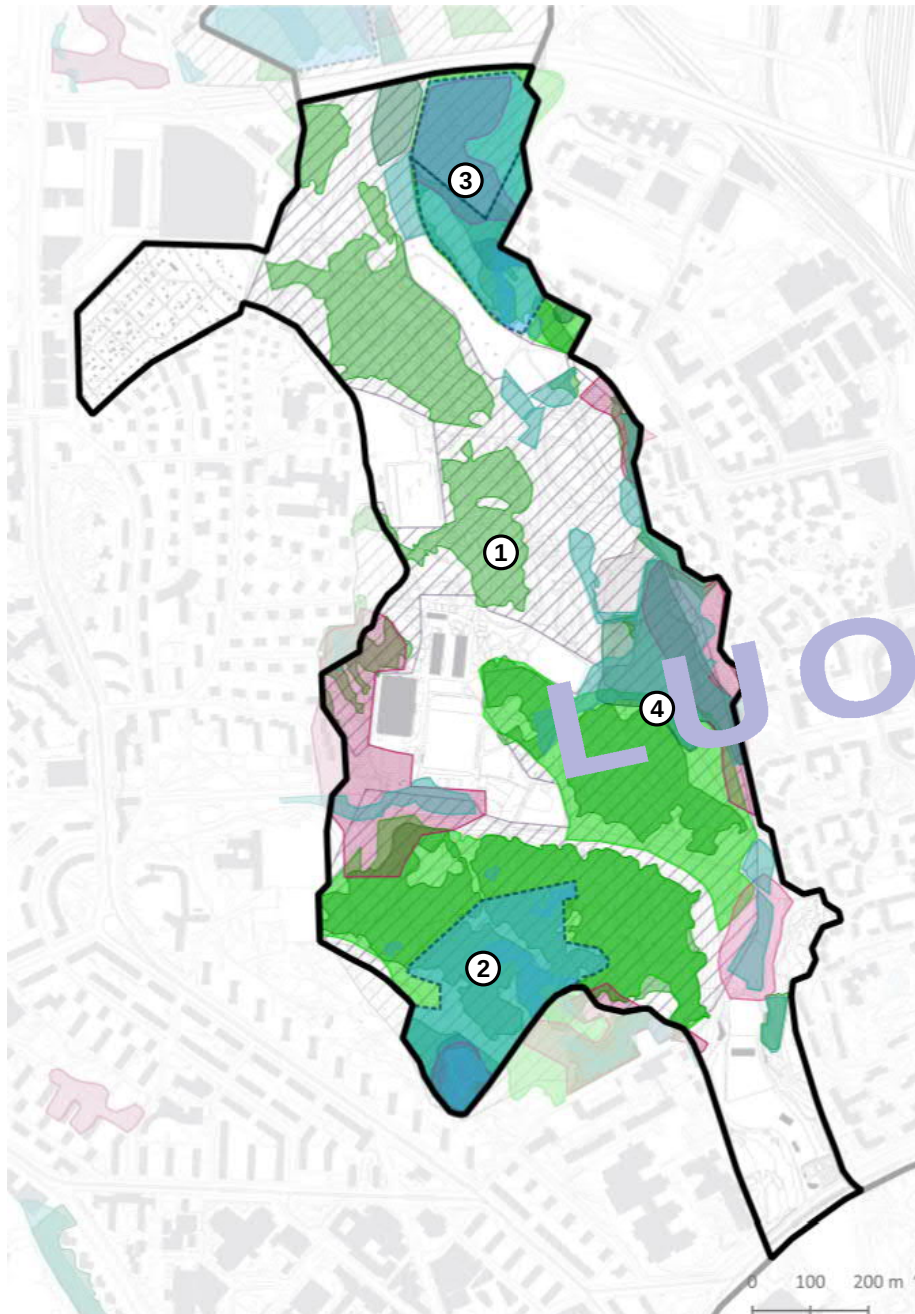
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännettöalue
- Muinaisjäännettökohde

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

2.1.2 Luontoarvot - Laakso - Ruskeasuo - Pasila

Keskeisiä kohteita

1. Metsäalueet (kaikki)
 - Metsä- ja puustoisien verkoston runkoyhteys, ydinalue
 - Arvokas kasvikohte, arvokas metsäkohte, arvokas kääpakohte, tärkeä lintualue, liito-oravan ydinalue / elinalue, lahokaviosammalen elinympäristö
2. Laakson luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde
3. Ilmalan luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde
4. Länsi-Pasilan länsipuolinen laakso
 - geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde (saraturvekerrostuma), arvokas kasvikohte (kosteet lehdot), tärkeä lintualue, liito-oravan ydinalue

Rauhoitettut kohteet

- Rauhoitettavat alueet (Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040)

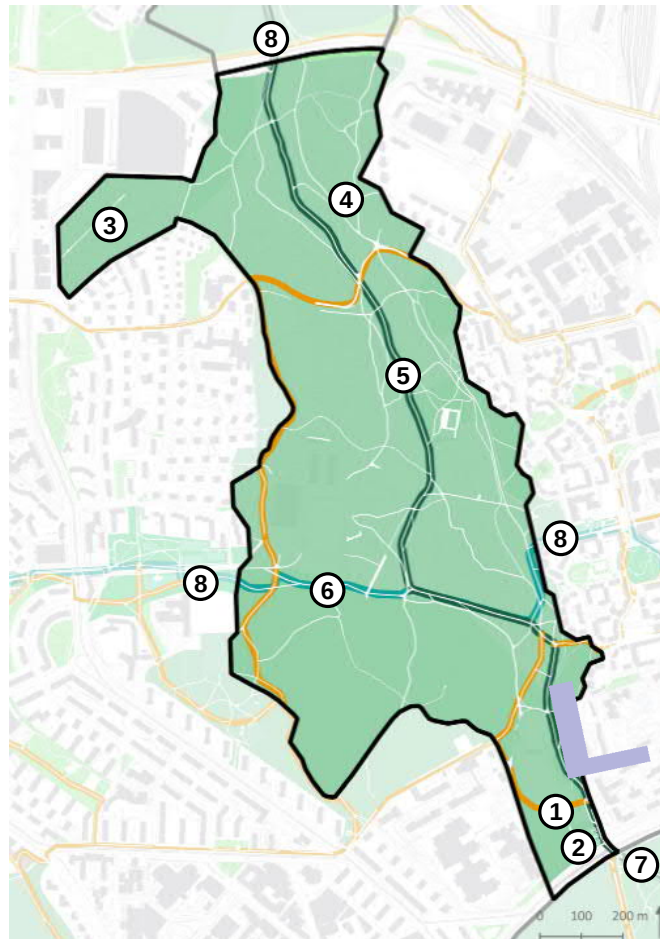
Uhanalaiset luontotyytit

- Uhanalaiset luontotyytit

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan elinalueet
- Liito-oravan ydinalueet
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat geologiset kohteet
- Arvokkaat kasvikohteet
- Metsäkohteet
- Kääpakohteet

2.1.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Laakso - Ruskeasuo - Pasila

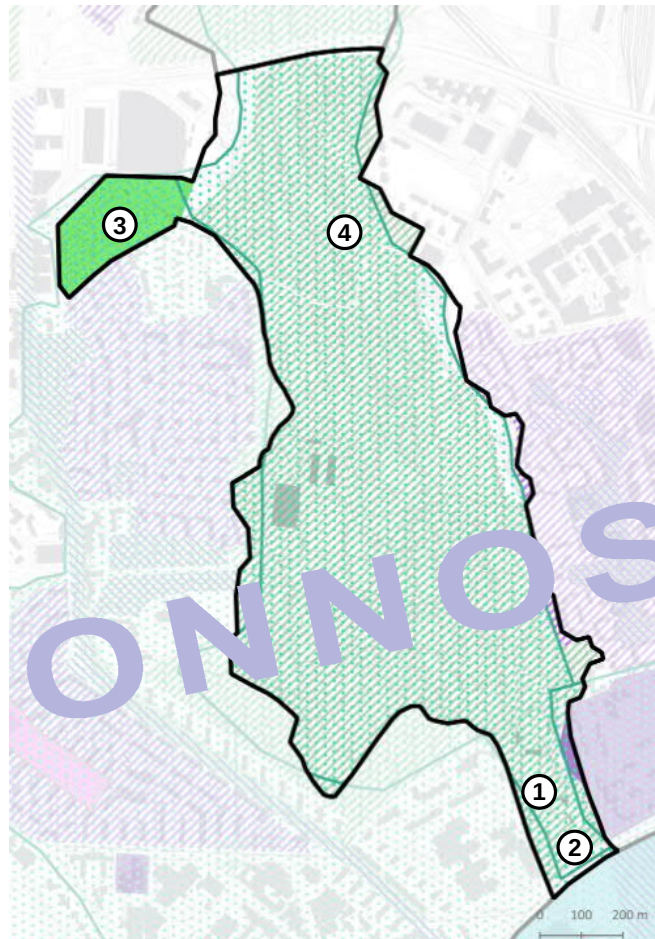

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Viherlinja
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Viherlinjan puisto
- Vihersormi
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

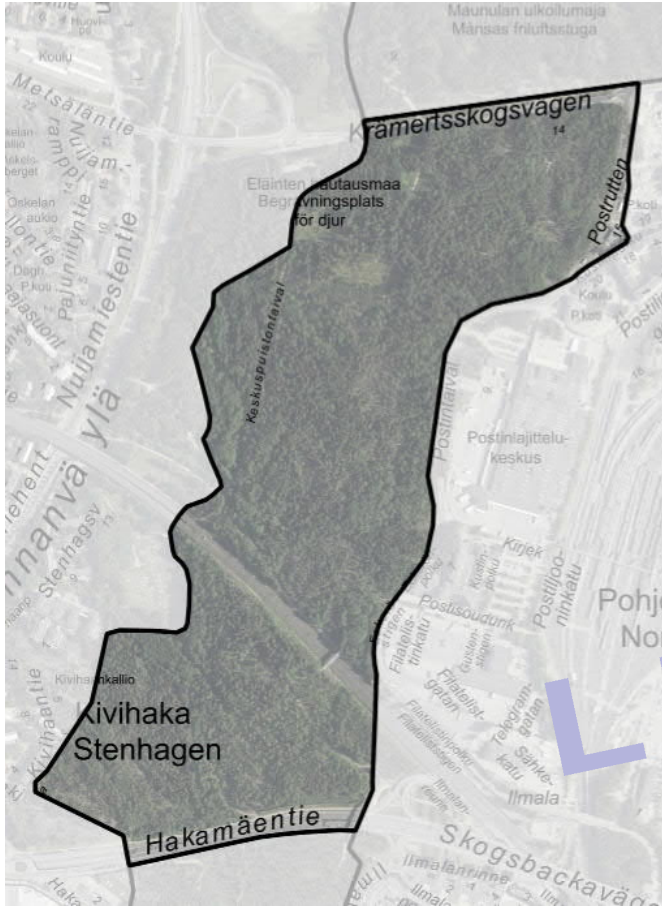
Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Helsingin maisemakulttuuriympäristöt**
 - Asuntoaluekokonaisuus
 - Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
 - Erityisalueet
 - Julkisten rakennusten ympäristöt
 - Puistokadut
 - Siirtolapuutarha
 - Aikakaudelleen tyypillinen Urheilu- tai liikuntapuisto
- Arvoympäristöt**
 - Arvoympäristöt

Keskeisiä kohteita

1. Laakson ratsastuskentät
2. Lasten liikennekaupunki
3. Ruskeasuon siirtolapuutarha
4. Palstaviljelyalue
5. Vihersormen pääreitti, Reitti 2000
6. Viherlinja (poikittainen viheryhteys)
7. Saapuminen metsäiseen keskuspuistoon, Auroransilta
8. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

2.2 Pohjois-Pasila - Haaga

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 65 ha

Maanomistus

- kaupunki, muu julkishallinto, yksityinen

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Luonnonsuojelulaki 1096/1996, EU:n luontodirektiivi

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016 sekä yleiskaavan kumottujen pikselien osalta yleiskaava 2002.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu.

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- Kaupungin laajentuminen
- Lähiörakentaminen ja keskuspuiston muodostuminen

Rakennettu kulttuuriympäristö

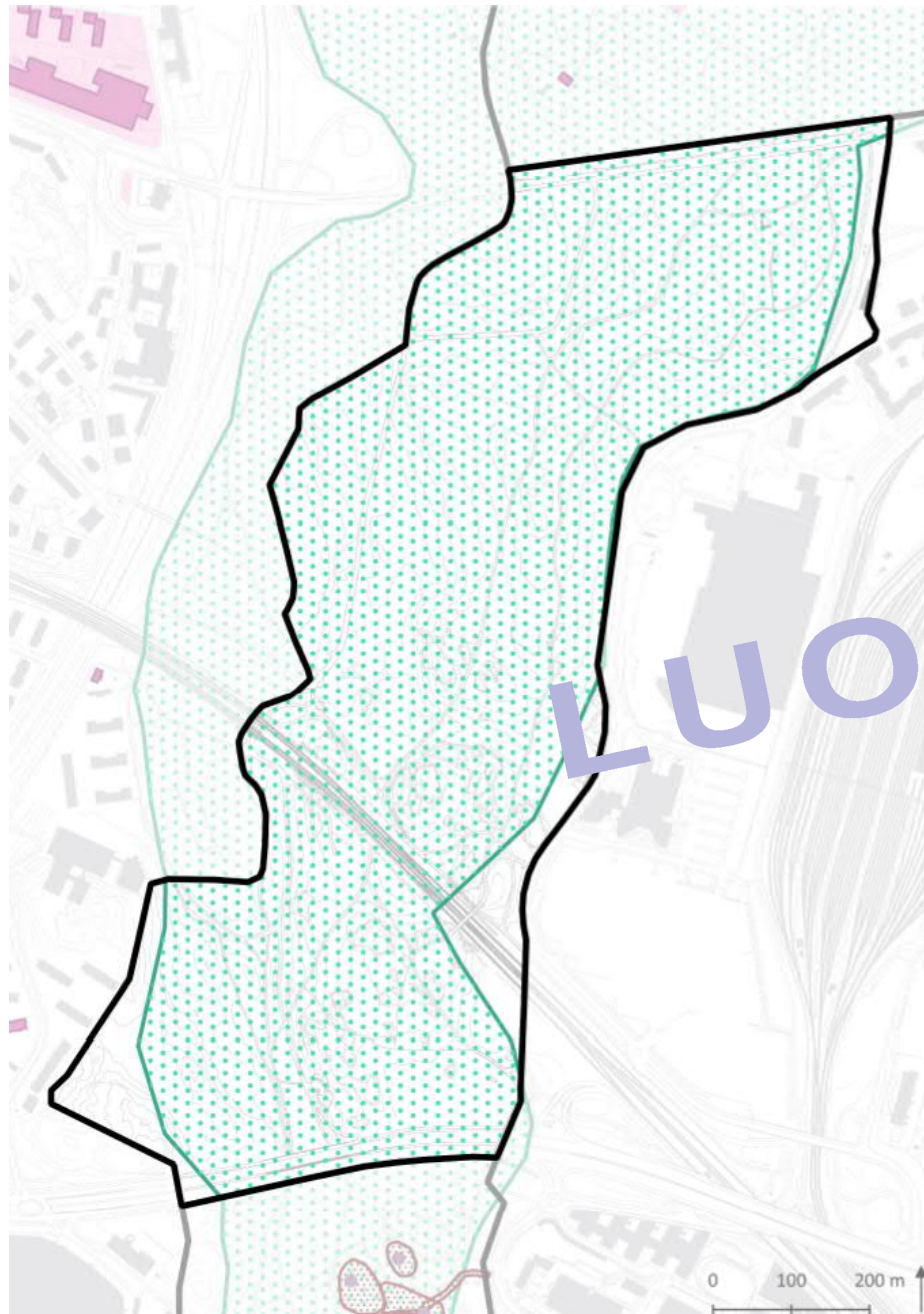
Luontoarvot

- Tulevat luonnonsuojelualueet
- Ekologiset verkostot
- Liito-orava

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto
- Eläinten hautausmaa

2.2.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Pohjois-Pasila - Haaga

Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

■ Asemakaavalla suojeltu rakennus

■ Asemakaavalla suojeltu alue

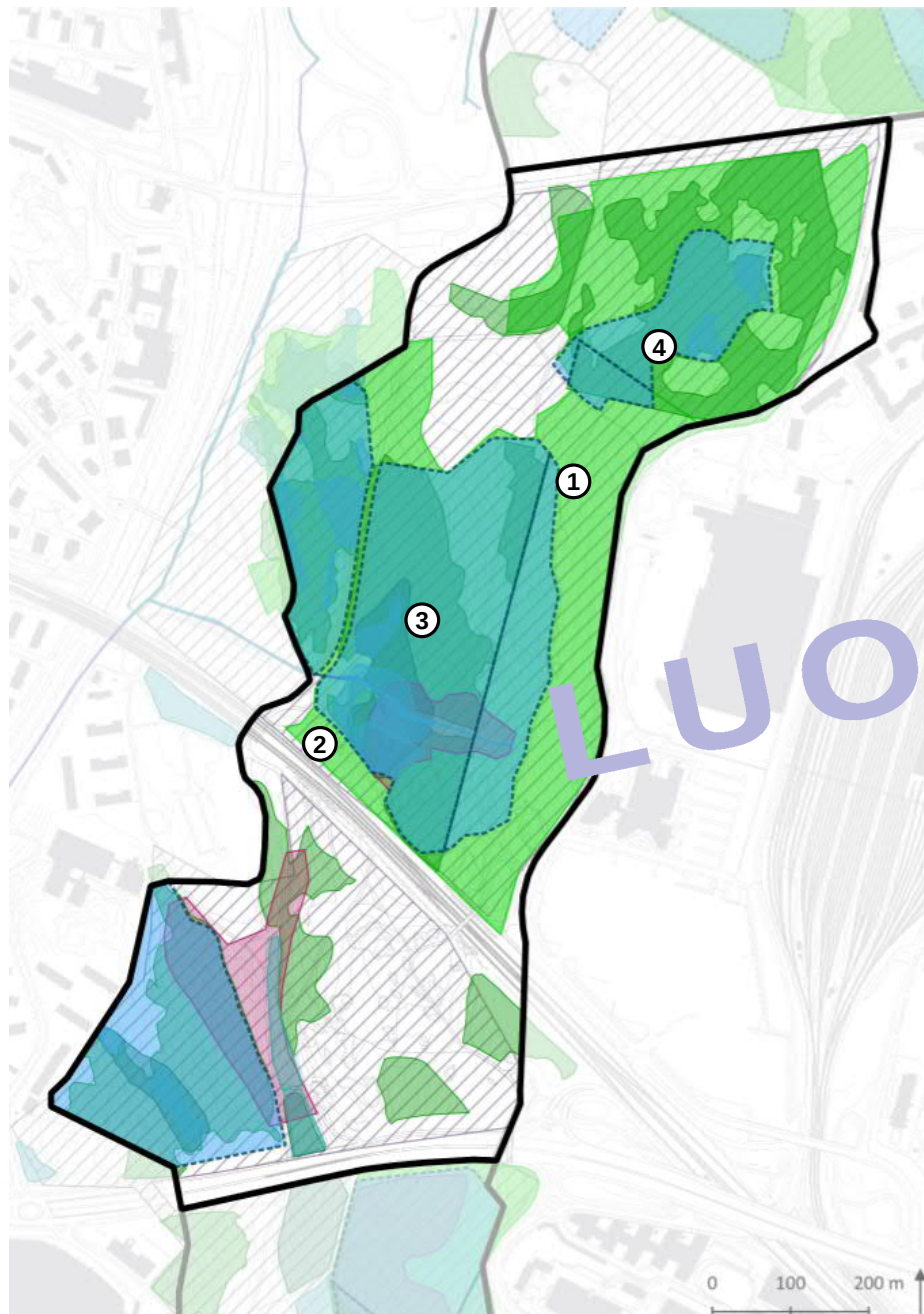
■ Muinaisjäännettöalue

● Muinaisjäännettökohde

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

■ Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

2.2.2 Luontoarvot - Pohjois-Pasila - Haaga

Keskeisiä kohteita

1. Metsäalueet
 - Metsä- ja puustoisien verkoston runkoyhteys, ydinalue
 - Arvokas kasvikohte, arvokas metsäkohte, arvokas kääpäkohte, tärkeä lintualue, liito-oravan ydinalue / elinalue, lahokaviosammalen elinympäristö (arvokkaat luontokohteet)
2. Avoimet alueet
 - Niittyverkoston askelkivet, niittykeskittymiä yhdistävä toissijainen yhteys, arvoniitty (arvokkaat luontokohteet)
3. Kivihaan luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde
4. Postipuiston luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde

Rauhoitettut kohteet

- Rauhoitettavat alueet
(Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040)

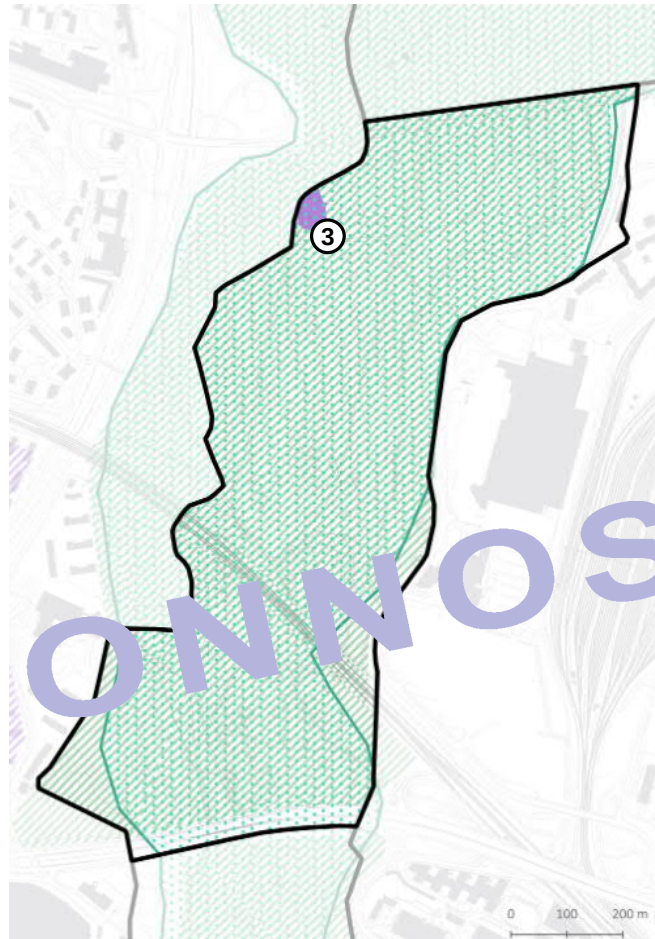
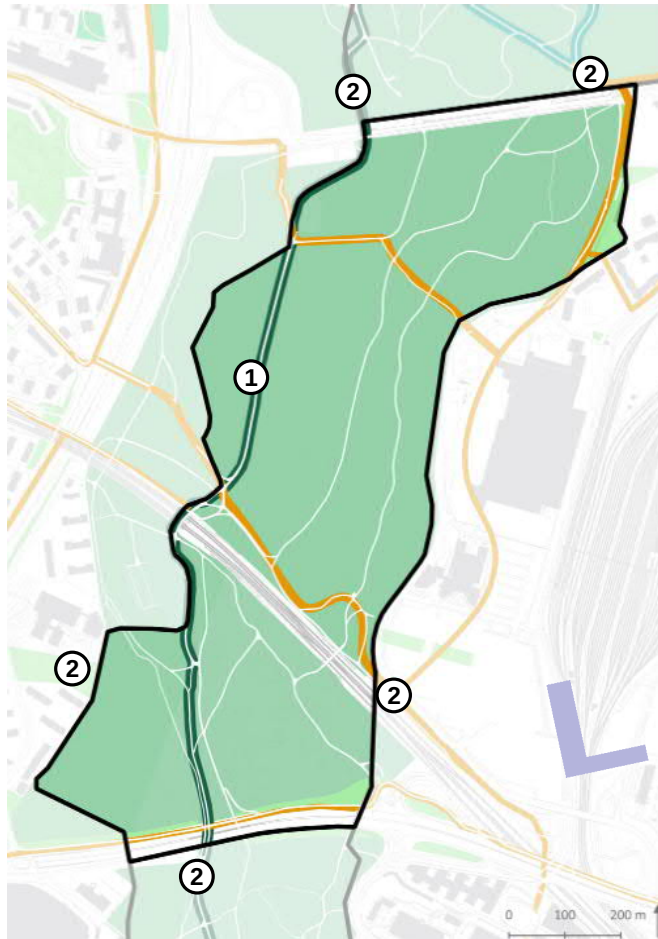
Uhanalaiset luontotyytit

- Uhanalaiset luontotyytit

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan ydinalueet
- Taimenpurot
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat kasvikohteet
- Metsäkohteet
- Kääpäkohteet
- Arvoniitty
- Perinnemaisemat

2.2.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Pohjois-Pasila - Haaga

Keskeisiä kohteita

1. Vihersormen pääreitti
2. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille
3. Eläinten hautausmaa

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Viherlinja
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla

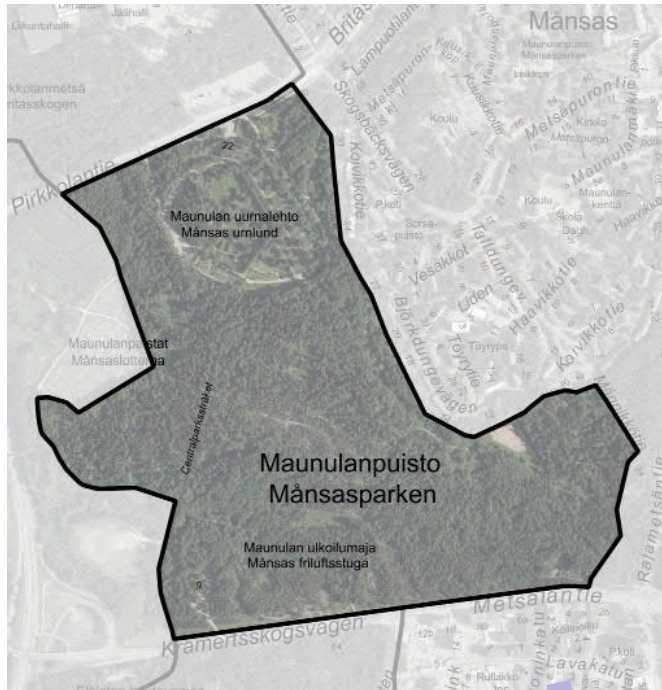
Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Viherlinjan puisto
- Vihersormi
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Helsingin maisemakulttuuriympäristöt
- Asuntoaluekokonaisuus
- Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
- Hautausmaat

2.3 Maunulanpuisto

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 65 ha

Maanomistus

- kaupunki, uskonnollinen yhteisö / säätiö / puolue / yhdistys

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Luonnonsuojelulaki (1096/1996), EU:n luontodirektiivi, Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016 sekä yleiskaavan kumottujen pikselien osalta yleiskaava 2002.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu.

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- Kaupungin laajentuminen
- Lähiörakentaminen ja keskuspuiston muodostuminen
- Kaupunkilaisten ulkoilumetsä

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Maunulan ulkoilumaja

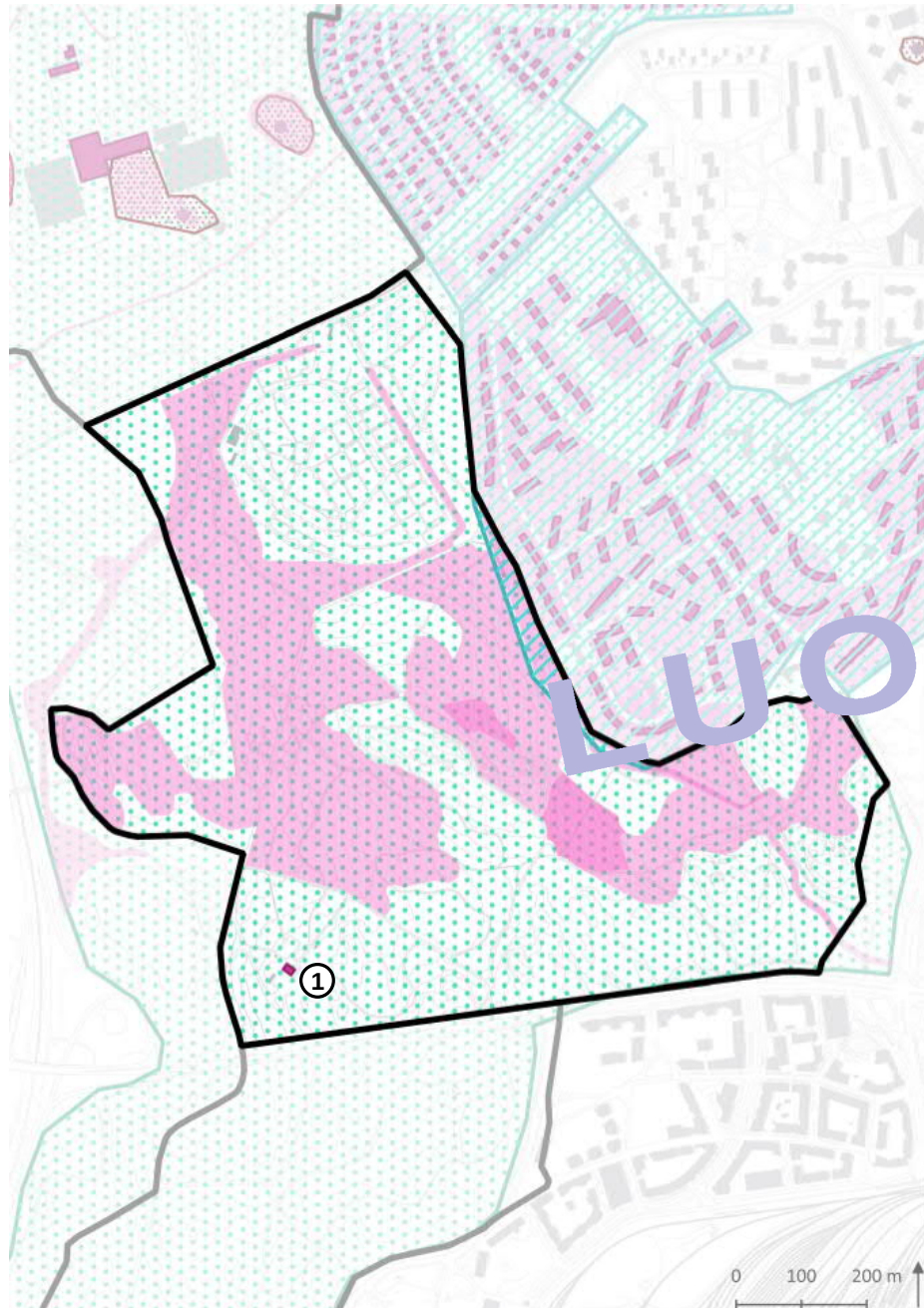
Luontoarvot

- Tulevat luonnonsuojelualueet
- Ekologiset verkostot
- Liito-orava

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto
- Maunulan uurnalehto
- Maunulanpalstat

2.3.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Maunulanpuisto

Keskeisiä kohteita

1. Maunulan ulkoilumaja

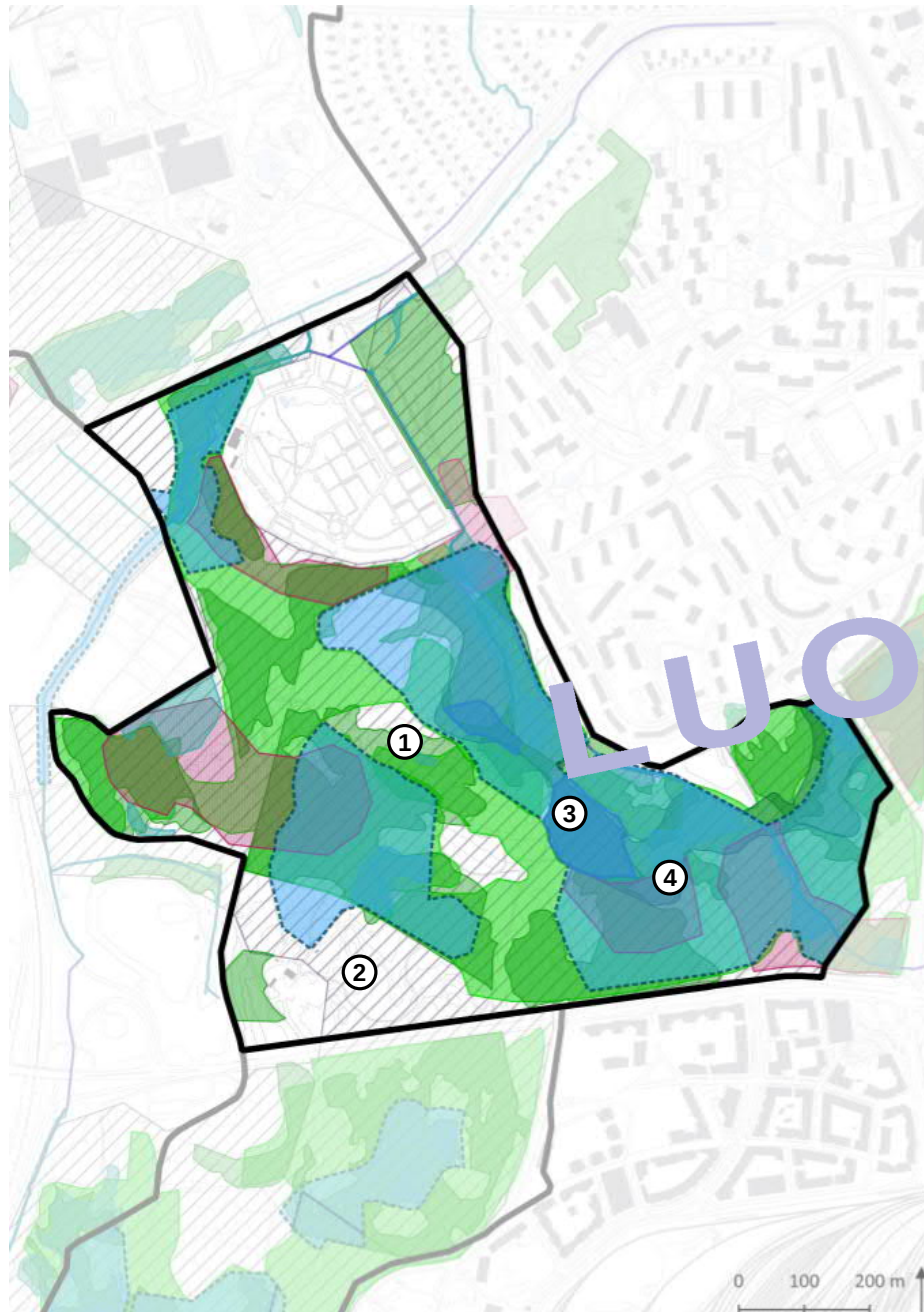
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännösalue
- Muinaisjäännöskohde

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

2.3.2 Luontoarvot - Maunulanpuisto

Keskeisiä kohteita

1. Metsäalueet
 - Metsä- ja puustoisien verkoston runkoyhteys, alueelliset yhteydet, ydinalue
 - Arvokas kasvikohte, arvokas metsäkohte, tärkeä lintualue, arvokas geologinen kohde (siirtolohkare), arvokas kääpäkohte, liito-oravan ydinalue ja elinalue, lahokaviosammalen elinympäristö
2. Avoimet alueet
 - Niittyverkoston askelkivi
3. Luonnonsuojelulla rauhoitettu luontotyyppi
4. Maunulan luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde

Rauhoitetut kohteet

- Suojellut luontotyypit
- Rauhoitettavat alueet (Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040)

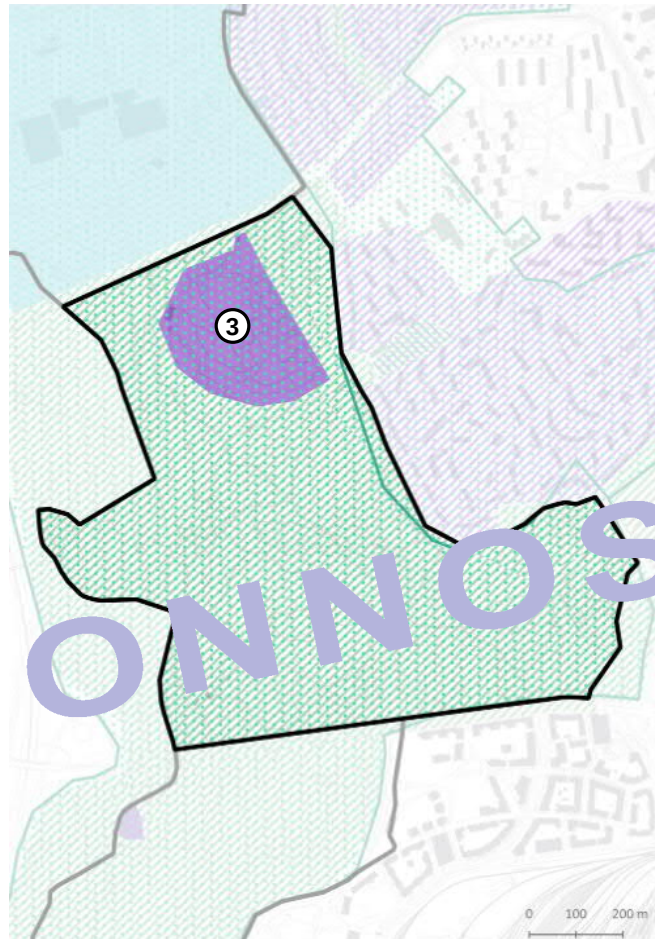
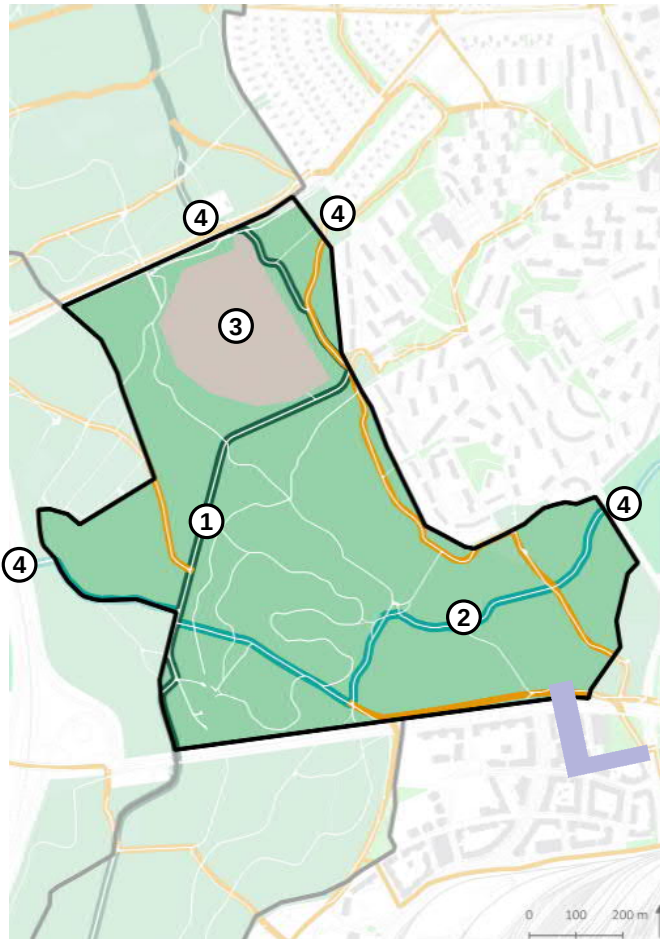
Uhanalaiset luontotyypit

- Uhanalaiset luontotyypit

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan elinalueet
- Liito-oravan ydinalueet
- Taimenpurot
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat geologiset kohteet
- Arvokkaat kasvikohteet
- Metsäkohteet
- Kääpäkohteet

2.3.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Maunulanpuisto

Keskeisiä kohteita

1. Vihersormen pääreitti
2. Vihierlinjan reitti
3. Maunulan uurnalehto
4. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Vihierlinja
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla

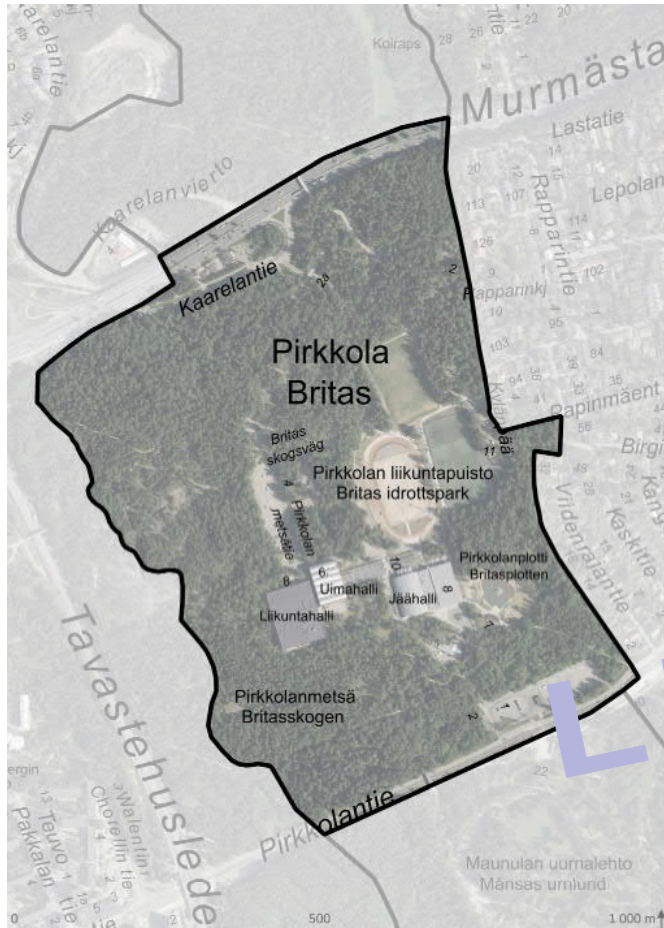
Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Vihierlinjan puisto
- Vihersormi
- Rajoitetun käytön alue
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Helsingin maisemakulttuuriympäristöt**
 - Asuntoaluekokonaisuus
 - Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
 - Hautausmaat
 - Aikakaudelleen tyypillinen Urheilu- tai liikuntapuisto
- Arvoympäristöt**
 - Arvoympäristöt

2.4 Pirkkola

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 65 ha

Maanomistus

- kaupunki

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Muinaismuistolaki (295/1963), Luonnonsuojelulaki (1096/1996), EU:n luontodirektiivi, Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016 sekä yleiskaavan kumottujen pikselien osalta yleiskaava 2002.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu.

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- 1. maailmansota
- Kaupungin laajentuminen
- Lähiörakentaminen ja keskuspuiston muodostuminen
- Kaupunkilaisten ulkoilumetsä

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Puolustusvarustukset
- Liikuntatilat

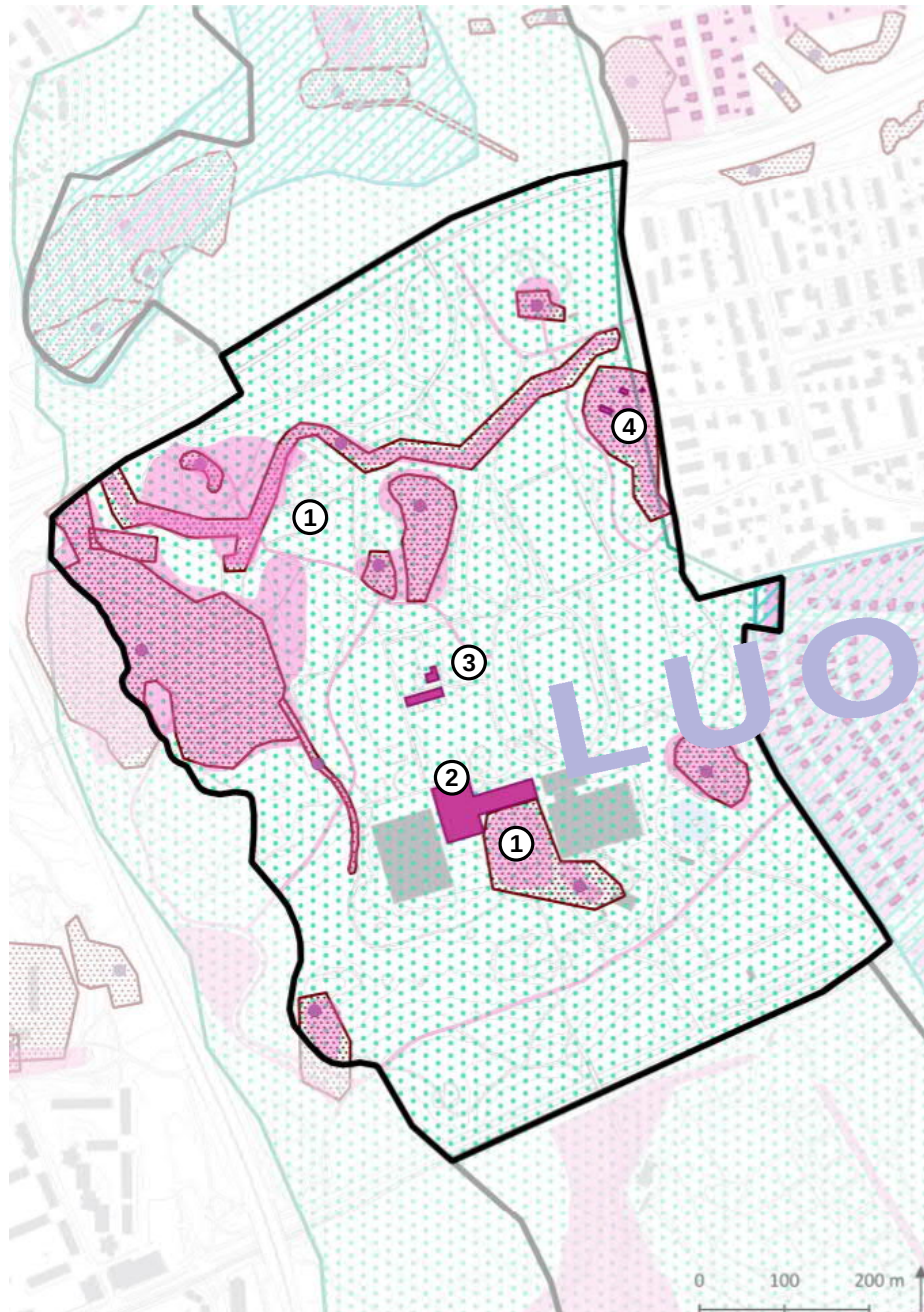
Luontoarvot

- Metsäverkosto
- Liito-orava

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Aikakaudelleen tyypillinen urheilu- tai liikuntapuisto
- Liikuntapalveluiden keskittymä

2.4.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Pirkkola

Keskeisiä kohteita

1. Puolustusvarustukset
 - Pirkkolan tukikohdat
2. Pirkkolan uima- ja palloiluhalli
3. Pirkkolan asuinrakennukset
4. Entinen Tuomarinkylän kartanon torppa

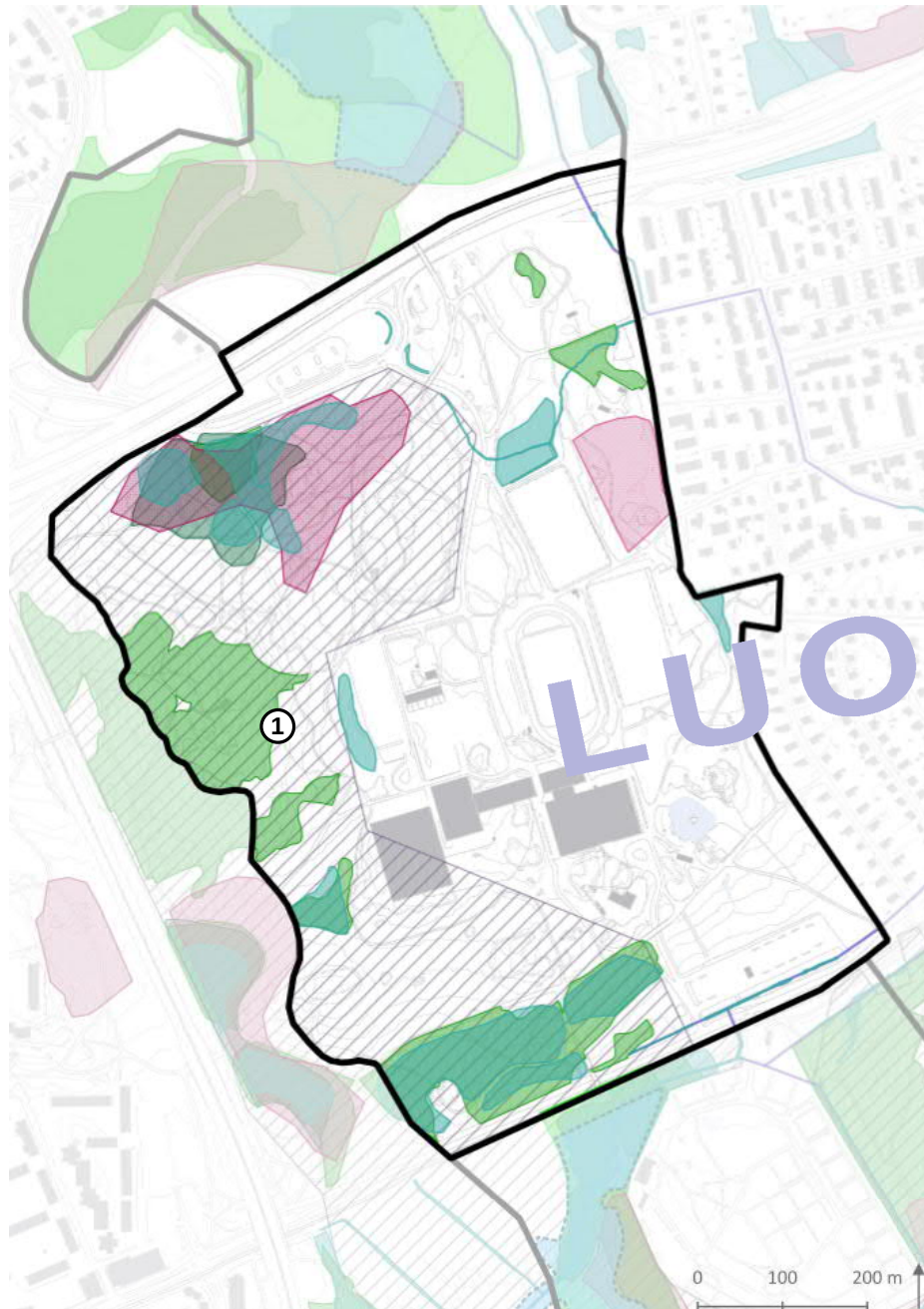
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännösalue
- Muinaisjäännöskohde

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

2.4.2 Luontoarvot - Pirkkola

Keskeisiä kohteita

1. Metsäiset alueet

- Arvokas kasvikohte, arvokas metsäkohte, tärkeä lintualue, liito-oravan ydinalue
- Metsä- ja puustoisien runko-yhteys, alueellinen yhteys, ydinalue, metsät ja metsiköt

Rauhoitettut kohteet

- Rauhoitettavat alueet
(Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040)

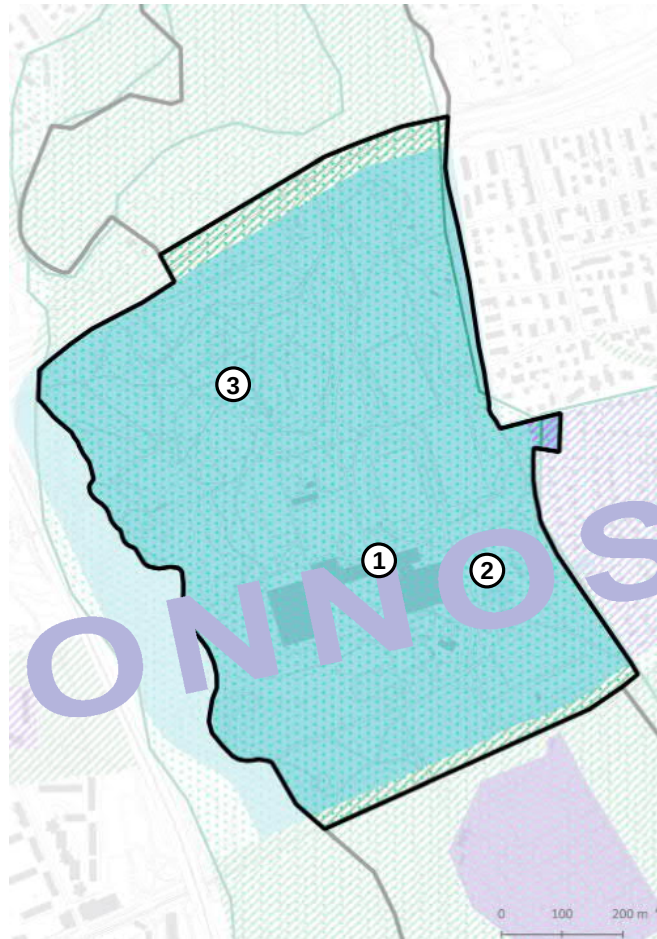
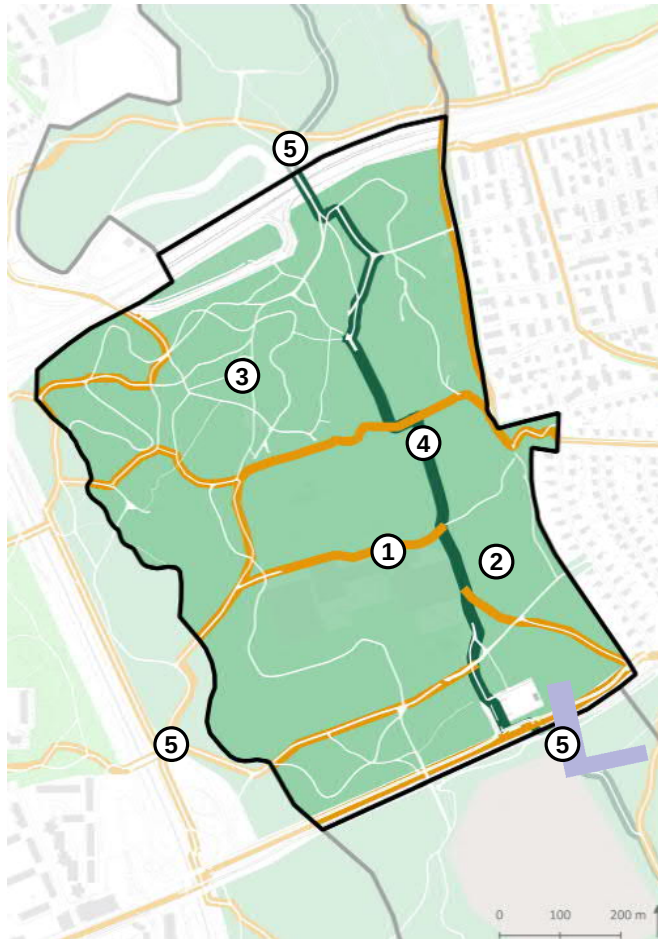
Uhanalaiset luontotyytit

- Uhanalaiset luontotyytit

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan elinalueet
- Liito-oravan ydinalueet
- Taimenpuot
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat kasvikohteet
- Metsäkohteet
- Kääpakohteet

2.4.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Pirkkola

Keskeisiä kohteita

1. Pirkkolan urheilupuisto
2. Pirkkolan Plotti (uimapaikka)
3. Ulkoilureitit ja hiihtoladut
4. Vihersormen pääreitti
5. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Vihersormi
- Rajoitetun käytön alue
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

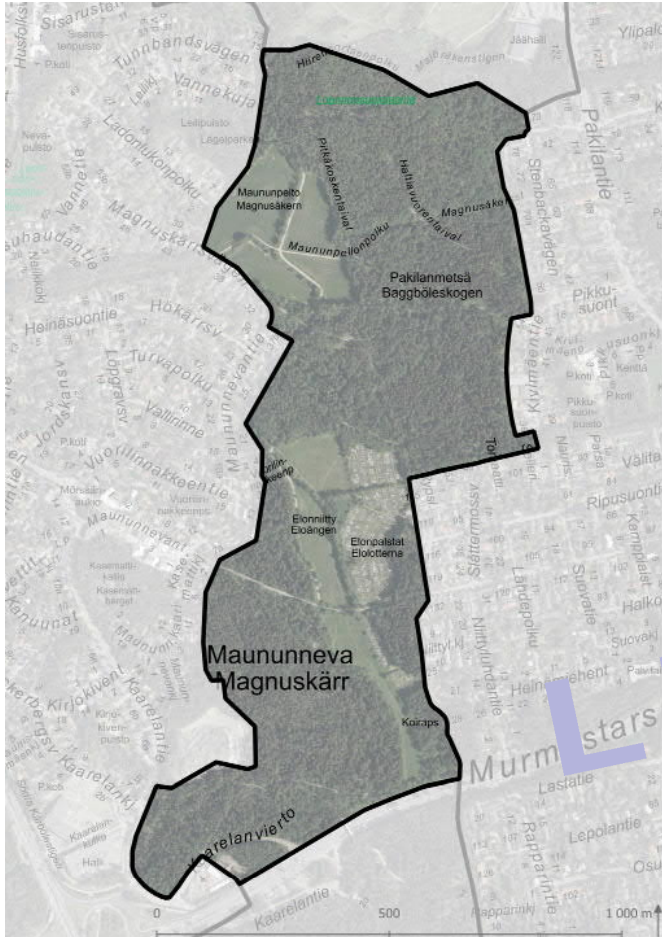
Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

Helsingin maisemakulttuuriympäristöt

- Asuntoaluekokonaisuus
- Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
- Hautausmaat
- Aikakaudelleen tyypillinen Urheilu- tai liikuntapuisto

2.5 Maununneva - Pakilanmetsä

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 85 ha

Maanomistus

- kaupunki, uskonnollinen yhteisö / säätiö / puolue / yhdistys

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Muinaismuistolaki (295/1963), Luonnonsuojelulaki (1096/1996), EU:n luontodirektiivi, Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu.

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- 1. maailmansota
- Kaupungin laajentuminen
- Lähiörakentaminen ja keskuspuiston muodostuminen
- Kaupunkilaisten ulkoilumetsä

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Puolustusvarustukset

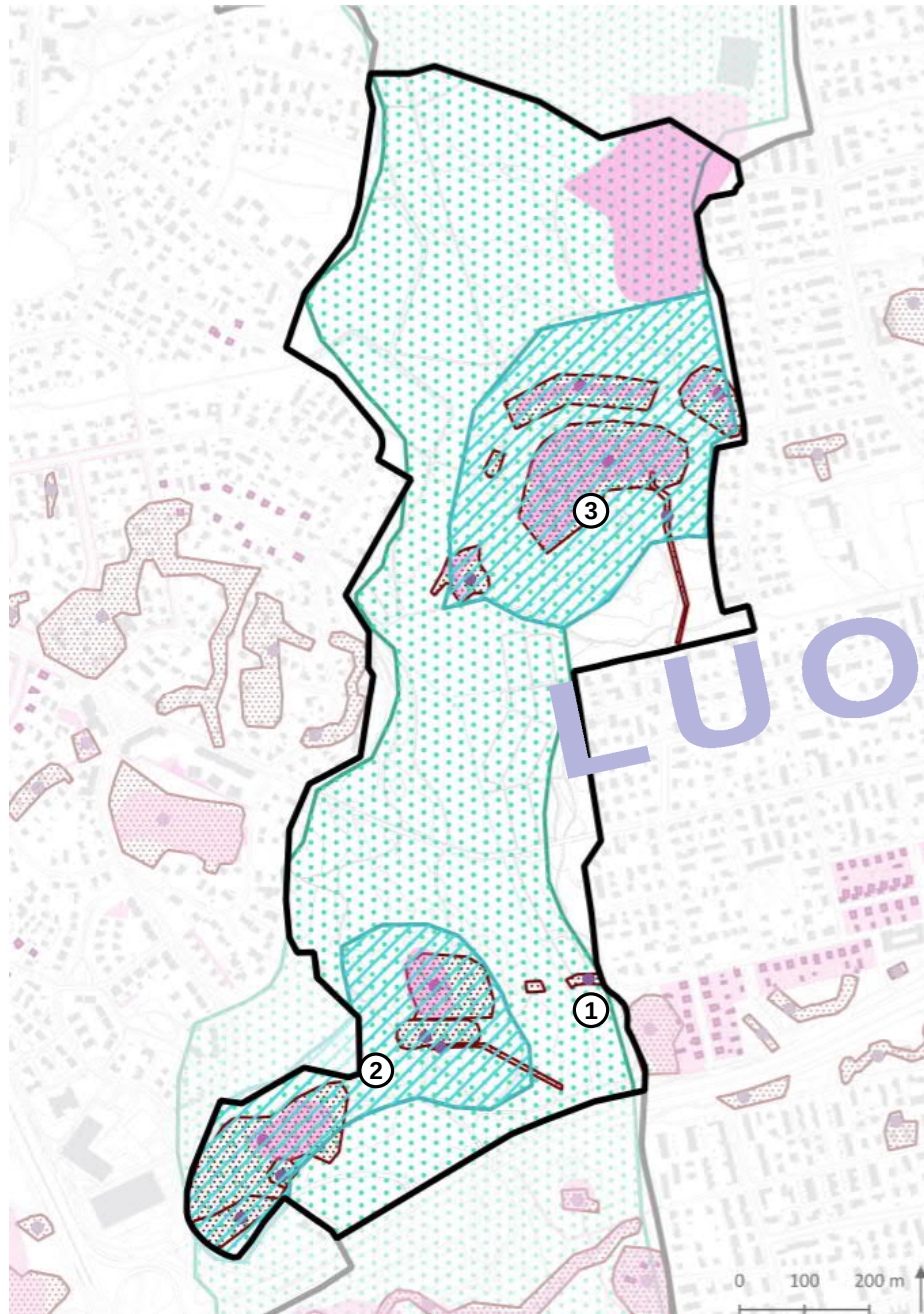
Luontoarvot

- Nykyinen luonnonsuojelualue, tulevat luonnonsuojelualueet
- Arvokkaat luontokohteet
- Metsäverkosto

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto

2.5.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Maununneva - Pakilanmetsä

Keskeisiä kohteita

Puolustusvarustukset

1. Länsi-Pakilan tukikohta
2. Maununnevan tukikohdat ja tykkipatteri
3. Paloheinän tukikohdat

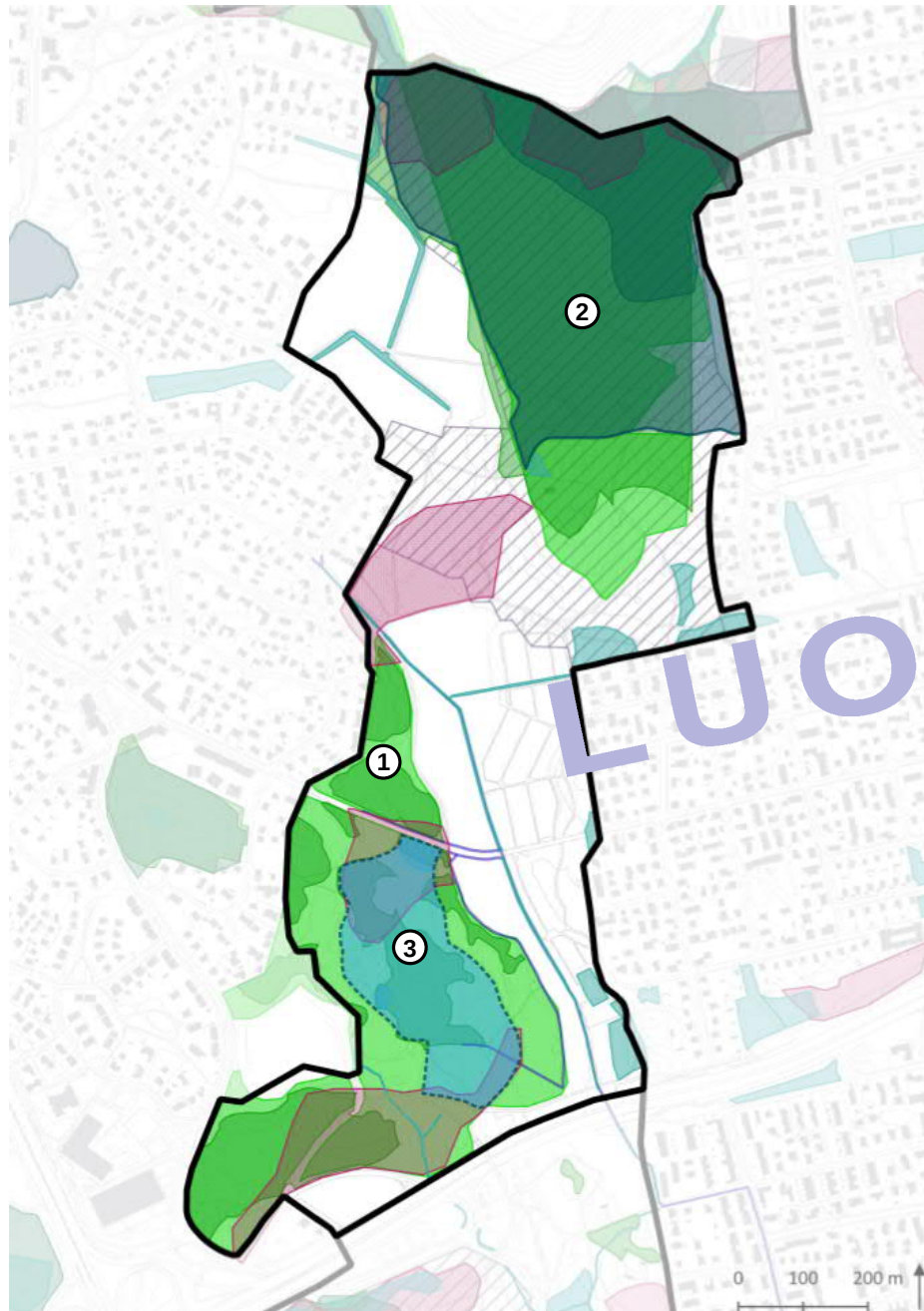
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännösalue
- Muinaisjäännöskohde

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

2.5.2 Luontoarvot - Maununneva - Pakilanmetsä

Keskeisiä kohteita

1. Metsäiset alueet (kaikki)
 - Metsä- ja puustoisien verkoston runkoyhteys, alueellinen yhteys, ydinalue
 - Arvokas kasvikohte, arvokas kääpäkohde, liito-oravan ydinalue, tärkeä lintualue, lahokaviosammalen elinympäristö
2. Pakilanmetsän luonnonsuojelualue
3. Elonniityn luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde

Rauhoitetut kohteet

- Rauhoitettavat alueet (Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040)
- Luonnonsuojelualueet

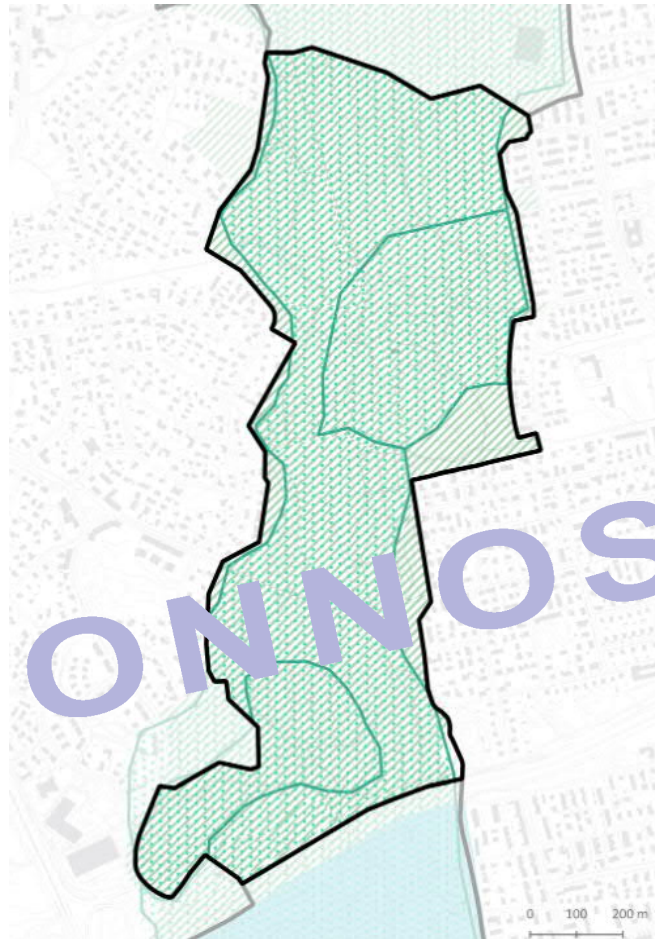
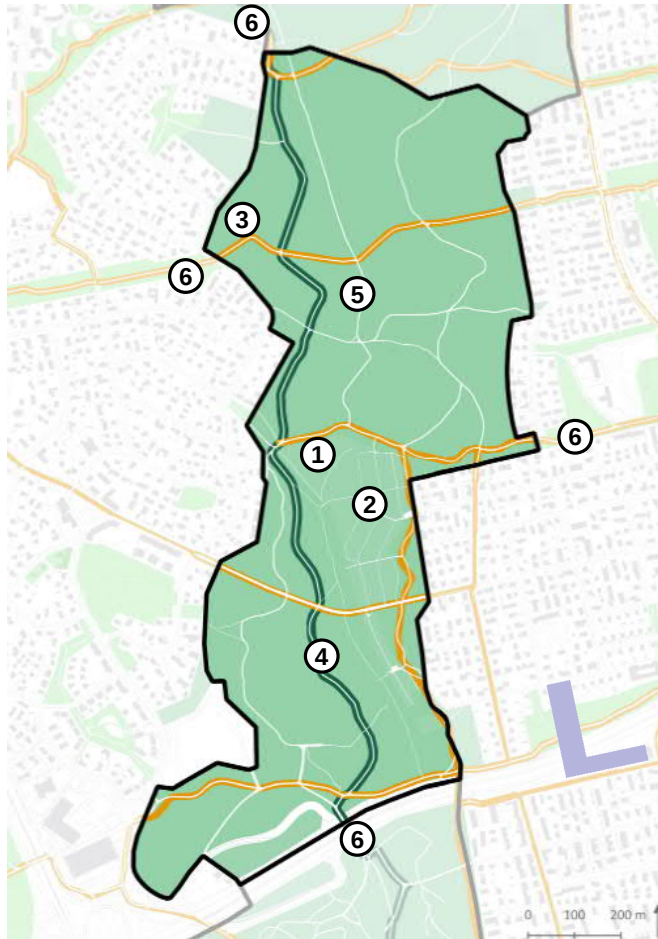
Uhanalaiset luontotyypit

- Uhanalaiset luontotyypit

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan elinalueet
- Liito-oravan ydinalueet
- Taimenpurot
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat kasvikohteet
- Metsäkohteet
- Kääpäkohteet

2.5.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Maununneva - Pakilanmetsä

Keskeisiä kohteita

1. Elonniitty
2. Elonpalstat, palstaviljely
3. Maunulanpelto
4. Vihersormen pääreitti
5. Ulkoilureitit ja hiihtoladut
6. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Vihersormi
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

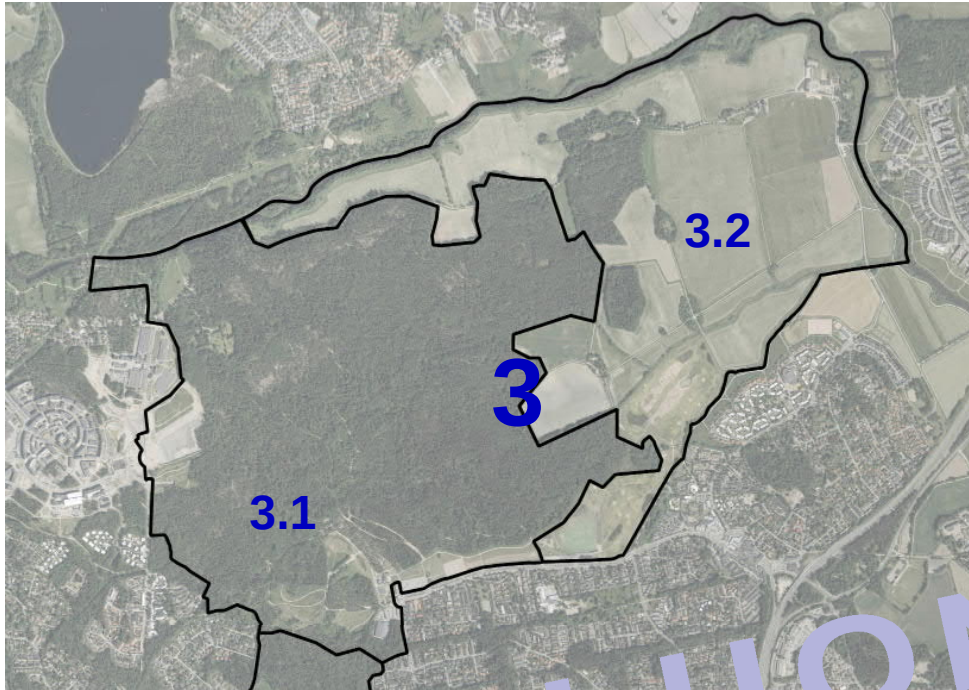
Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

Helsingin maisemakulttuuriympäristöt

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
- Aikakaudelleen tyypillinen Urheilu- tai liikuntapuisto

3 Haltiala

Osa-alueet

3.1 Haltialan metsä

3.2 Haltialan kulttuurimaisema

Nostot

- Helsingin varhaisimmat pysyvän asutuksen jäljet (Haltialan ja Niskalan tilat) elävät rinnakkain nykyisten toimintojen kanssa.
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue suojelee avointa peltomaisemaa.
- Haltialan metsät toimivat luonnonsuojelun ytimenä.
- Paloheinästä lähtevät ulkoilun ja liikunnan reitit palvelevat lähialueilta ja kauempaa saapuvia kävijöitä.

Mesoliittisella kaudella keskuspuisto on pääosin merenpohjaa, ainoastaan Pirkkolanmetsän ja Haltiavuoren huiput kohoavat esiin.

Keskiajalla pysyvämpää asutusta Helsingin seudulla oli useissa kylissä, joista lähimpänä nykyistä keskuspuistoa sijaitsivat Haltialan ja Niskalan, Baggböle / Pakinkylän, Huopalahden, Töölön, Oulunkylän ja Kaarelan alueelle sijoittuvat kylät sekä kartanoiden alueet.

- 1890 Hirmumyrsky Augustistormen tuottaa suurta tuhoa puustolle keskuspuiston metsäalueilla.
- 1905 Jakob Kavaleff perustaa Niskalan arboretumin
- 1900 -luvulla Haltialan tilakeskuksen kasvu
- 1934 Helsingin kaupunki ostaa Tomtbackan eli Haltialan tilan
- 1946 Suuri alueliitos mahdollista Helsingin kasvun. Keskuspuistoa ympäröivien nykyisten lähiöiden alueet ovat olleet aiemmin joko kartanoita ympäröiviä maaseutumaisia alueita tai huvilayhdyskuntia jo kauan ennen 1900-lukua. Maunulan ja Haagan alueet rakentuivat kerrostalovaltaisemmiksi vähitellen 1950-1970-luvuilla, kun taas Pakilan, Paloheinän, Maununnevan ja Hakuninmaan alueille rakennettiin laajoja omakotitalo- ja rivitalovaltaisia alueita. Pitkälän vedenpuhdistuslaitos nykyisen Kuninkaantammen alueella 1950-luvulla.
- 1940 -luvulla sotien jälkeen metsien tila on huono ja metsäalueet ovat nuoria. Metsien järjestelmällisempi hoito alkaa sotien jälkeen.
- 1970 asemakaavassa keskuspuisto saa ensimmäistä kertaa nykyisen muotonsa. Kaupungistuminen ja yhteiskunnan rakennemuutos. Keskuspuisto erityisesti maalta kaupunkiin muuttaneiden ulkoilu- ja vapaa-aikapaikkana.
- 1970 -80-lukujen aikana rakentuu Ilmalan ratapiha-alue
- 1978 Keskuspuiston pohjoisimmat osat turvattiin osayleiskaavalla. Keskuspuiston rajat ja suunnitteluperiaatteet määritellään ensimmäistä kertaa. Huoli lisääntyvästä käytöstä ja alueen kapenemisesta taustalla. Ulkoilu ja virkistyminen keskiössä. Vanhojen peltoalueiden hyödyntäminen palsta-alueina.
- 1984 Haltialan aarnialueen luonnonsuojelualue perustetaan.
- 1992 Yleiskaava kunnioittaa keskuspuiston osayleiskaavan periaatteita. Luonnon monimuotoisuus nousee ensimmäistä kertaa ihmisten terveyden rinnalle suunnittelussa.
- 2020 Haltialanmetsän luonnonsuojelualue perustetaan

Kaavallinen tilanne ja muu suunnittelu - Haltiala

Uusimaa-kaava

Uusimaa-kaavassa 2050 Haltialan alue on merkitty virkistysalueeksi. Aluetta koskee merkintä ”kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue”. Vantaanjoen Natura-alue on myös merkitty maakuntakaavaan. Haltialan metsään sijoittuu suojelualue. Haltialan peltojen läpi kulkee liikennetunnelin merkintä. Alueen pohjoisrajalla kulkee Vantaanjoen myötäisesti voimajohdon merkintä. Pääjätunneli kulkee alueen lävitse.

Helsingin yleiskaava 2016

Helsingin yleiskaavassa Haltialan alue on virkistys- ja viheraluetta sekä pieneltä osin asuntopoltaista aluetta Palettilammen lähiympäristössä. Haltialan peltojen läpi kulkee varaus rautatielle ja nykyinen pikaraitiotie Kuninkaantammen ja Paloheinän välillä. Rautatien ja pikaraitiotien merkinnät näkyvät myös maanalaisessa yleiskaavassa liikennetunnelin varauksina. Lisäksi maanalaisessa yleiskaavassa Haltialan metsään sijoittuu varaus maanalaisille tiloille vesilaitoksen toimintoja varten.

Asemakaavoitus

Haltialan alueen kulttuurihistoriallisia arvoja on suojeltu kattavasti asemakaavassa.

Alueen keskeiset kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti ja rakennustaiteellisesti merkittävät rakennukset ja alueet on suojeltu asemakaavamerkinnöin ja määräyksin. Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu. Haltialan metsän alue

on asemakaavassa osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi tai suojeltavaksi tarkoitettuksi luontoalueeksi, jolla on erityinen virkistyskäyttömerkitys. Haltialan avoin kulttuurimaisema on asemakaavassa osoitettu pääosin virkistystä ja maanviljelyä palvelevaksi erityisalueeksi, urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi tai maisemallisesti arvokkaaksi pelto- tai niittyalueeksi. Vesialueiksi on osoitettu Vantaanjoki sekä Palettilampi. Palettilammen lähialue Kuninkaantammessa on osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi sekä puistoksi. Yleiskaavan viheryhteys liittyy Haltialan alueeseen länsipuolelta Helene Schjerfbeckin puiston ja Sisarustenpuiston kautta.

Keskeisiä asemakaavalla suojeltuja rakennuksia ovat mm. osa Haltialan tilakeskuksen rakennuksista, Kellarimäen rakennuksista sekä Niskalan tilan rakennuksista. Niskalan tilan asemakaavassa suojeltu rakennus on myöhemmin tuhoutunut tulipalossa.

Asemakaavalla on suojattu myös maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviä aluekohteita. Haltialan tilan, Kellarimäen ja Niskalan tilan ympäristöt on asemakaavassa osoitettu säilytettäväksi. Kuninkaantammentien ja Laamannintien historiallinen tielinjaus on osa-alueen itäpuolella merkitty kaavassa suojelluksi kohteeksi. Länsiosan kaavassa tielinjausta koskee merkintä muinaisjäännoilla rauhoitettu historiallinen tie. Golfkentän vanhin osa on merkitty avoimena maisematilana säilytettäväksi alueeksi.

Haltialan kulttuurimaisemaa koskevissa kaavamääräyksissä käsitellään alueen

hoitoa ja uudistamista. Näitä ovat mm. Golfkentän reuna-alueet (joihin kuuluu myös Näsinjoen varsi) maisemallisesti tärkeät metsäsaarekkeet (Potmäki sekä Haltialantien länsipäässä sijaitseva saakeke) sekä Vantaanjokea reunustava alueen osa, jolla on joenrantavyöhykkeen ja sen suojavyöhykkeen kasvillisuus. Näissä määräyksissä huomioidaan maisemallinen, virkistysellinen ja ekologinen merkitys alueen kasvillisuuden hoidossa ja uudistamisessa.

Kansalliseen kaupunkipuistoon osoitetulla Haltialan alueella ei ole vireillä asemakaavoja.

Muut suunnitelmat ja selvitykset

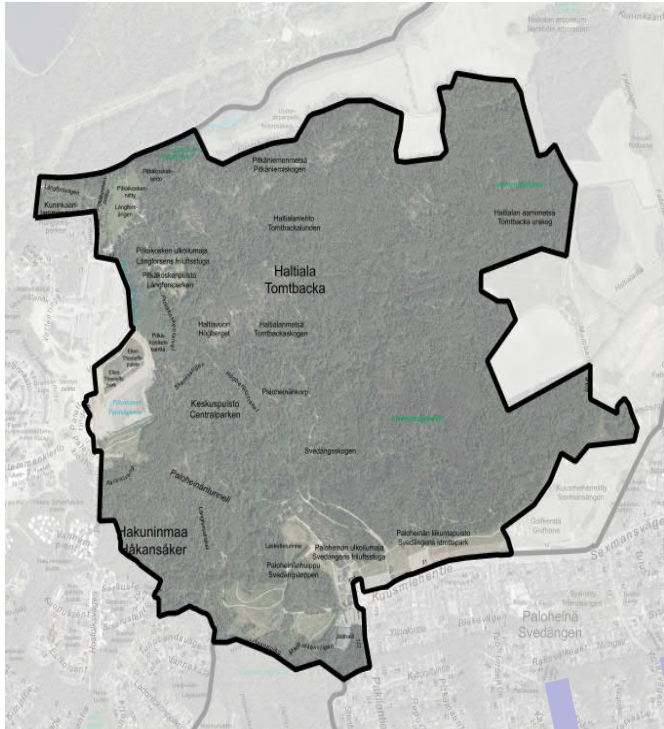
Hoito- ja kehittämissuunnitelmat

- Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021-2030
- Valmistelussa: Keskuspuiston luonnon- ja maisemanhoidon yleissuunnitelma

Aluesuunnitelmat

- Pakilan ja Tuomarinkylän aluesuunnitelma 2018-2027
- Kaarelan aluesuunnitelma 2008-2017

3.1 Haltialan metsä

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 330 ha / 2 ha

Maanomistus

- kaupunki

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Muinaismuistolaki (295/1963), Luonnonsuojelulaki (1096/1996), EU:n luontodirektiivi, Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu.

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- Luonnonsuojelun historia
- Kaupunkilaisten ulkoilumetsät, hiihtomaja ja ladut

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Muinaisjäännökset

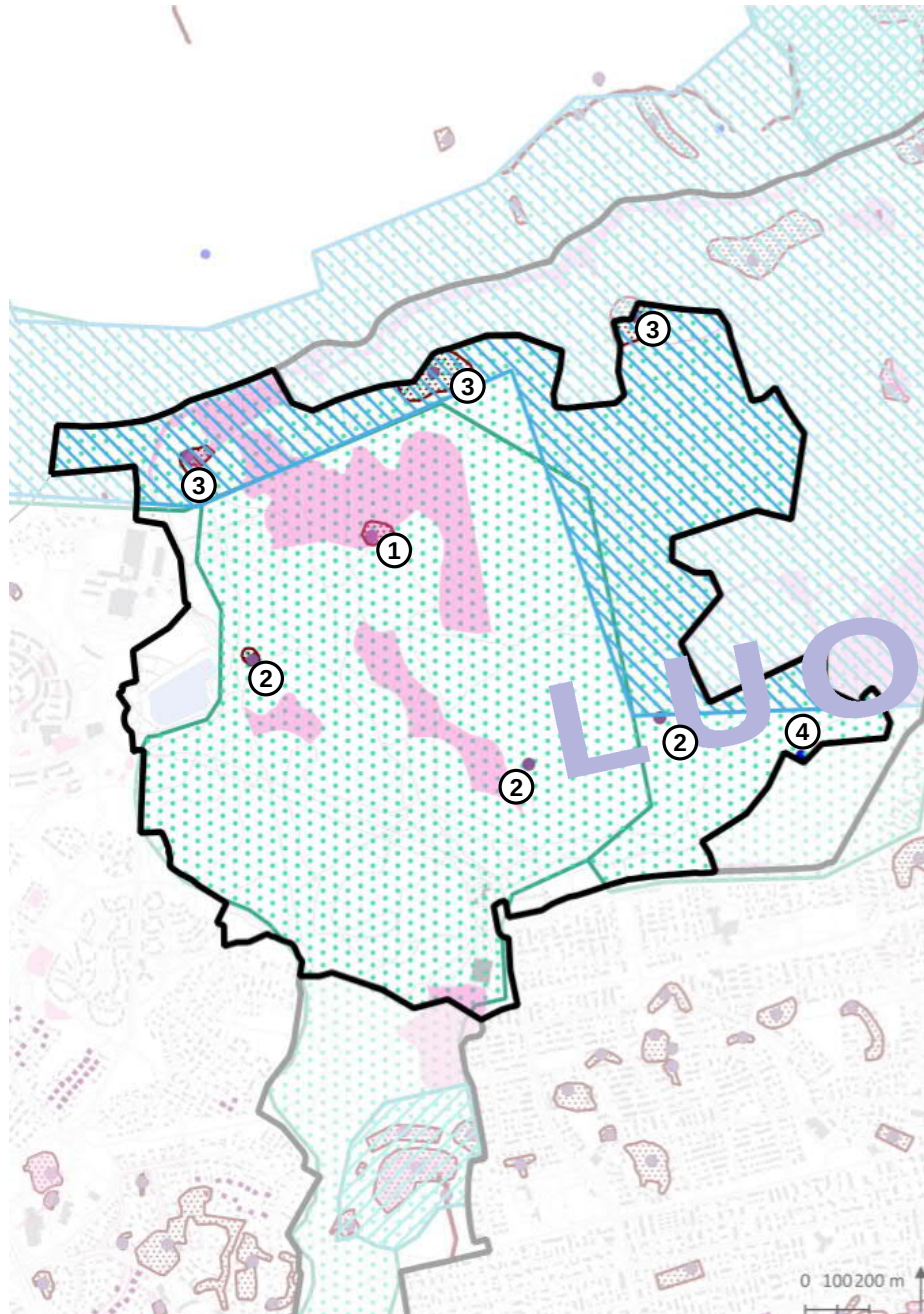
Luontoarvot

- Luonnonsuojellullinen ydinalue Helsingissä, nykyisiä ja tulevia suojelualueita
- Metsäverkoston ydinmetsä

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto
- Ulkoilun kohokohta: liikuntapalveluiden keskittymä, ulkoilureitit ja hiihtoladut

3.1.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Haltialan metsä

Keskeisiä kohteita

1. Haltialan louhos, muinaisjäännös
2. Haltiala rajamerkki, muinaisjäännös
3. Asuinpaikka, muinaisjäännös
 - Tomtbacka Rå torp (Haltiala)
 - Tomtbacka Nymans (Haltiala)
 - Tomtbacka Lindos (Haltiala)
4. Asuinpaikka, muut kulttuuriperintökohteet
 - Tomtbacka Kutubacka

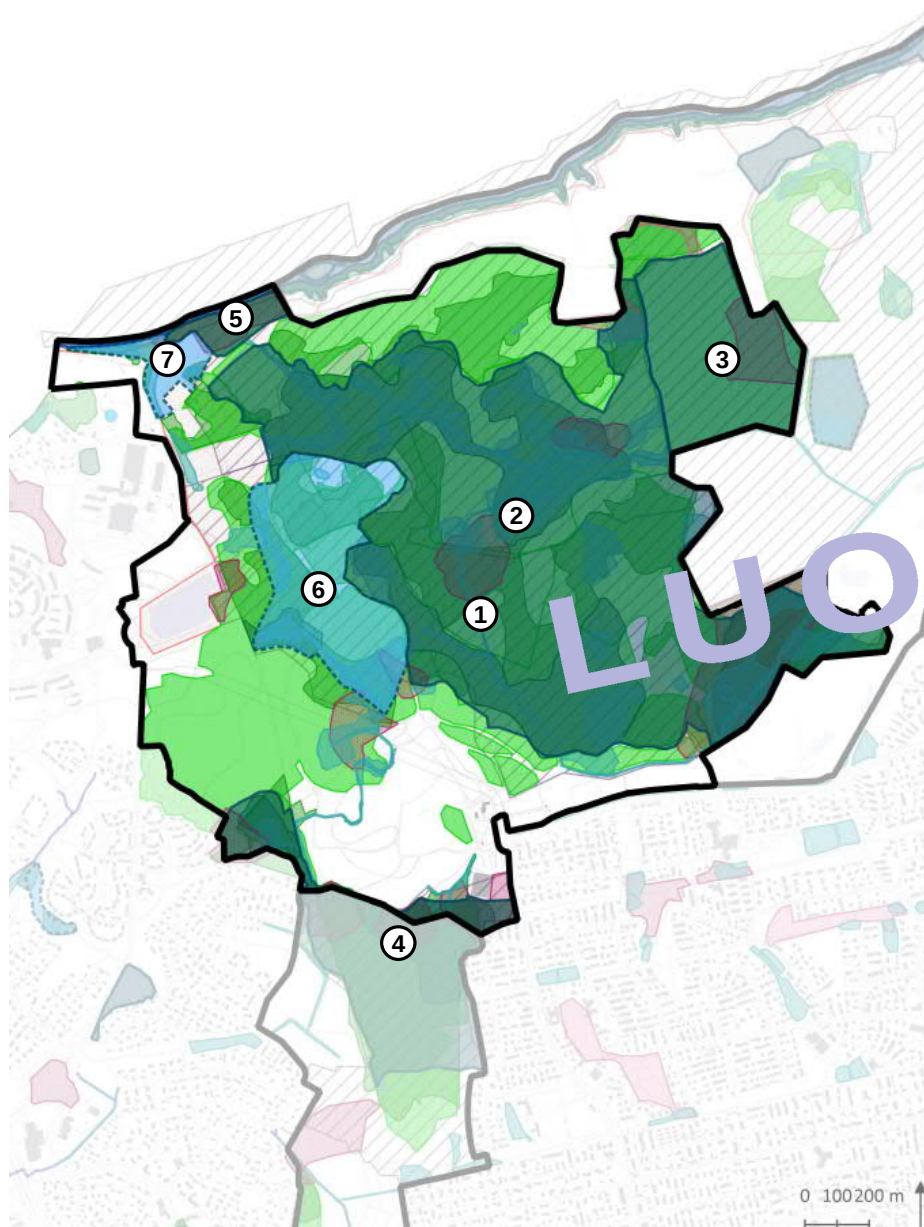
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- RKY-alue
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännösalue
- Muinaisjäännöskohde

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Muut kulttuuriperintökohteet

3.1.2 Luontoarvot - Haltialan metsä

Keskeisiä kohteita

1. Metsä- ja puustoisien verkoston runkoyhteys, alueellinen yhteys, ydinalue, metsät ja metsiköt
2. Haltialanmetsän luonnonsuojelualue
3. Haltialan aarnimetsä, luonnonsuojelualue
4. Pakilanmetsän luonnonsuojelualue
5. Pitkälän rinnelehdot, luonnonsuojelualue
6. Haltiavuoren luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde
7. Pitkälänkennitiin luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde
 - Niittyverkoston arvokohde, jolla maisemallisia / kulttuuriympäristön arvoja

Rauhoitettut kohteet

- Rauhoitettavat alueet (Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040)
- Luonnonsuojelualueet
- Natura-alueet
- Luonnonmuistomerkit

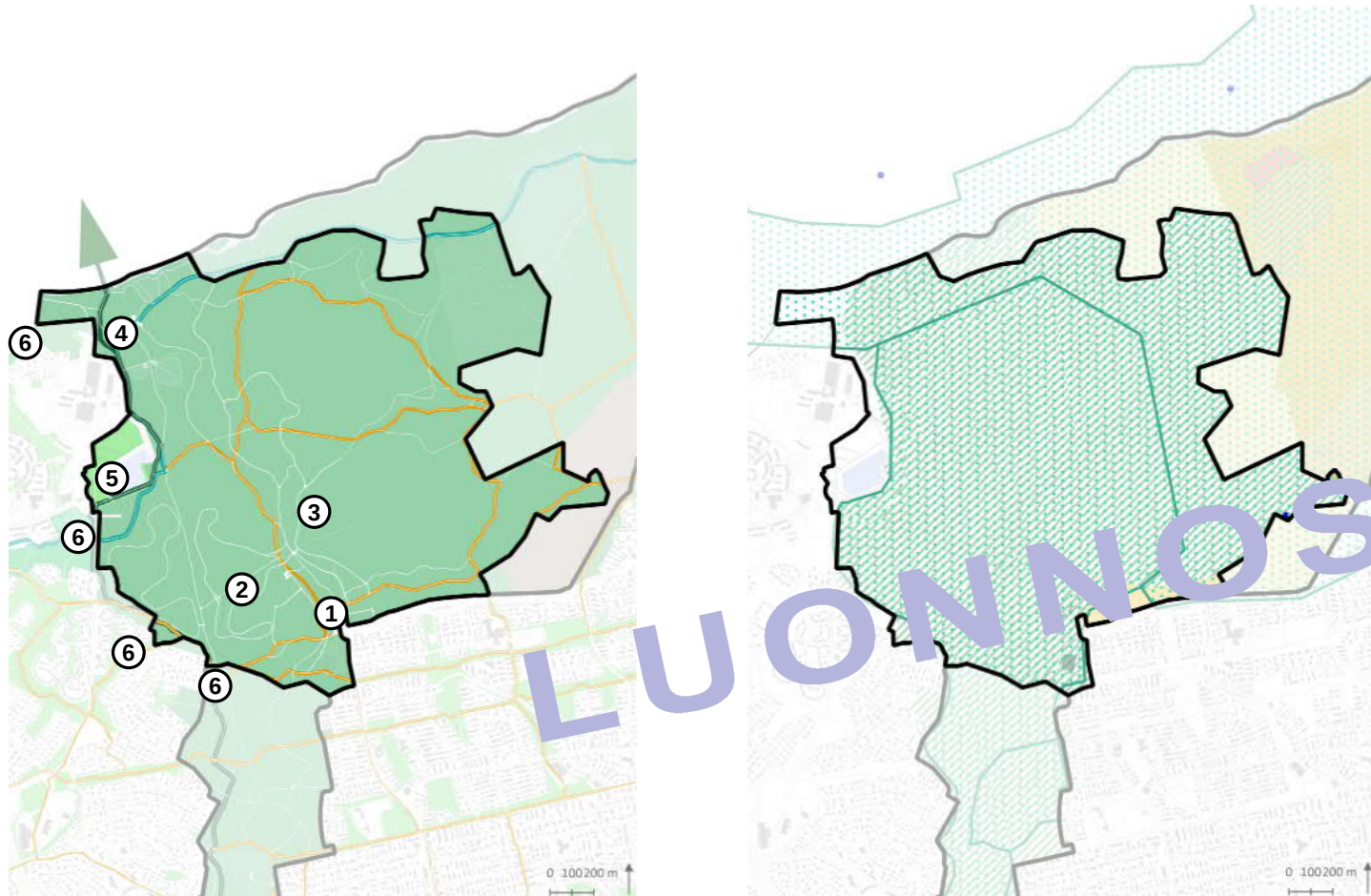
Uhanalaiset luontotyytit

- Uhanalaiset luontotyytit

Arvokkaat luontokohteet

- Liito-oravan elinalueet
- Liito-oravan ydinalueet
- Taimenpuot
- Tärkeät lepakoalueet
- Tärkeät lintualueet
- Arvokkaat geologiset kohteet
- Arvokkaat kasvikohteet
- Metsäkohteet
- Kääpakohteet
- Arvoniitty
- Perinnemaisemat

3.1.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Haltialan metsä

Keskeisiä kohteita

1. Paloheinän ulkoilumaja
2. Paloheinän huippu
3. Ulkoilureitit ja hiihtoladut
4. Pitkäkosken ulkoilumaja
5. Palettilampi, uimapaikka, Ellen Thesleffin puisto
6. Merkittävät virkistysyhteydet lähi-alueille

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Viherlinja
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Vihlerinjan puisto
- Vihersormi
- Rajoitetun käytön alue
- Vihersormen pääreitit päätepiste tai yhteys naapurikaupunkiin
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

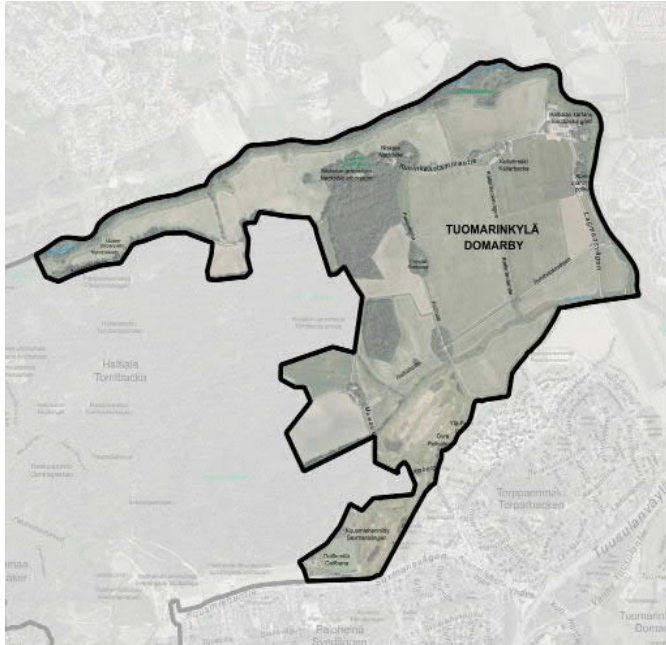
Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Muut kulttuuriperintökohteet

Helsingin maisemakulttuuriympäristöt

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
- Erityisalueet
- Kartano ja tilakeskusten kulttuuriympäristöt
- Kartanopuistot_oranssi
- Kartanopuistot ja huvilapuutarhat

3.2 Haltialan kulttuurimaisema

Kohdealueen perustiedot

Pinta-ala / vesipinta-ala

- noin 265 ha / 5 ha (Vantaanjoki)

Maanomistus

- kaupunki

Keskeisten erityisarvojen turvaaminen

Lait, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Muinaismuistolaki (295/1963), Luonnonsuojelulaki (1096/1996), EU:n luontodirektiivi, Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

Yleiskaava

- Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016.

Asemakaava

- Alue on kauttaaltaan asemakaavoitettu.
-

Erityisiä arvoja (AKL § 68)

Helsingin tarina

- Historialliset kartanot ja viljelyalueet
- Helsingin varhaisimpia asuinpaikkoja

Rakennettu kulttuuriympäristö

- Haltialan ja Niskalan tilat
- Kellarimäki

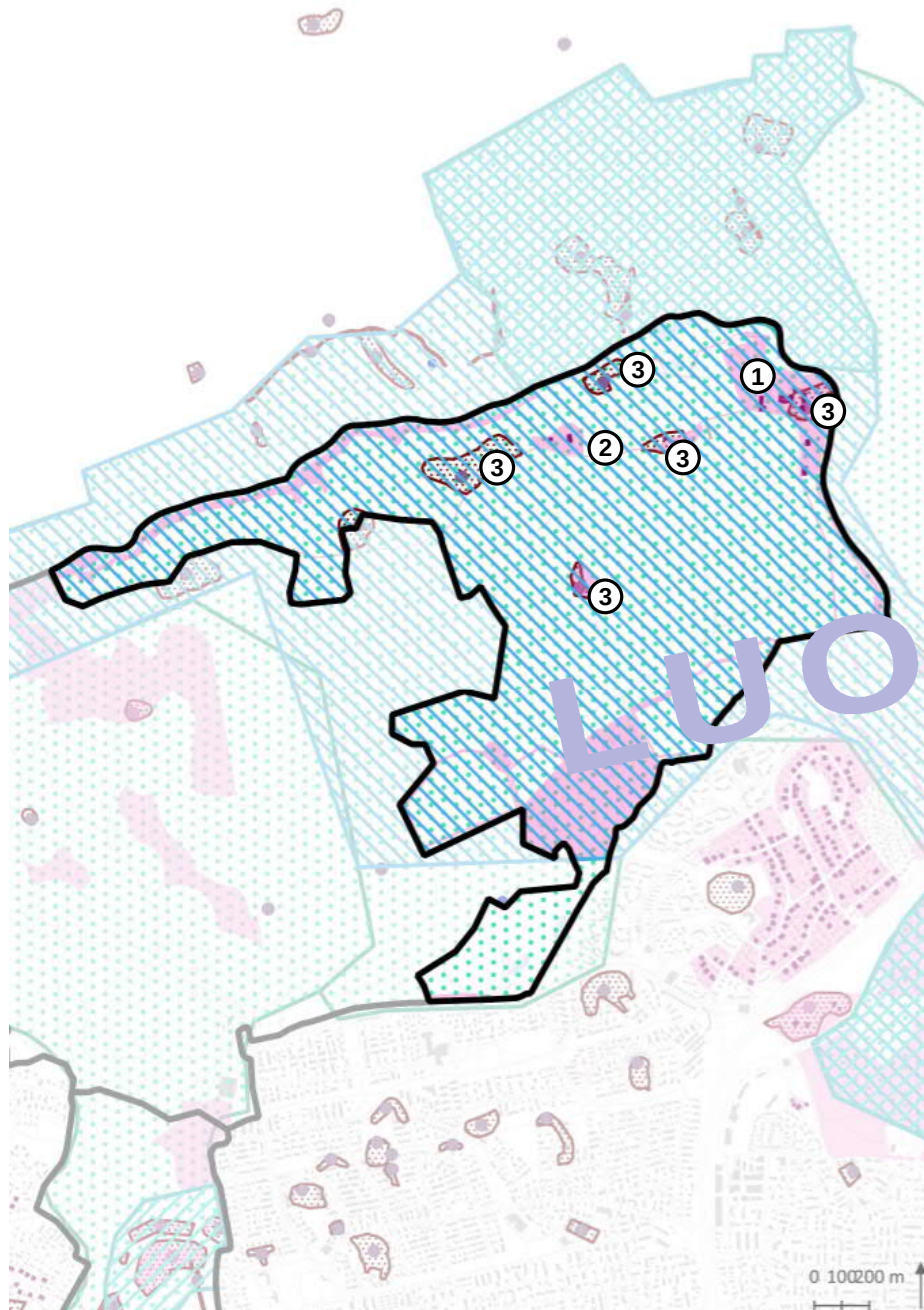
Luontoarvot

- Vantaanjoki ja joen varren suojelalueet
- Niittyverkoston niittykeskittymä

Viher- ja virkistysverkosto, maisemakulttuuri

- Kartano- ja tilakeskusten kulttuuriympäristöt
- Jokilaakson avoin maisema

3.2.1 Rakennettu kulttuuriympäristö - Haltialan kulttuurimaisema

Keskeisiä kohteita

1. Haltialan tila
2. Niskalan tila
3. Asuinpaikka, muinaisjäännös
 - Tomtbacka Pottbacka
 - Granböle (Haltiala)
 - Tomtbacka (Haltiala)
 - Tomtbacka gård (Haltiala)
 - Nackböle (Niskala)

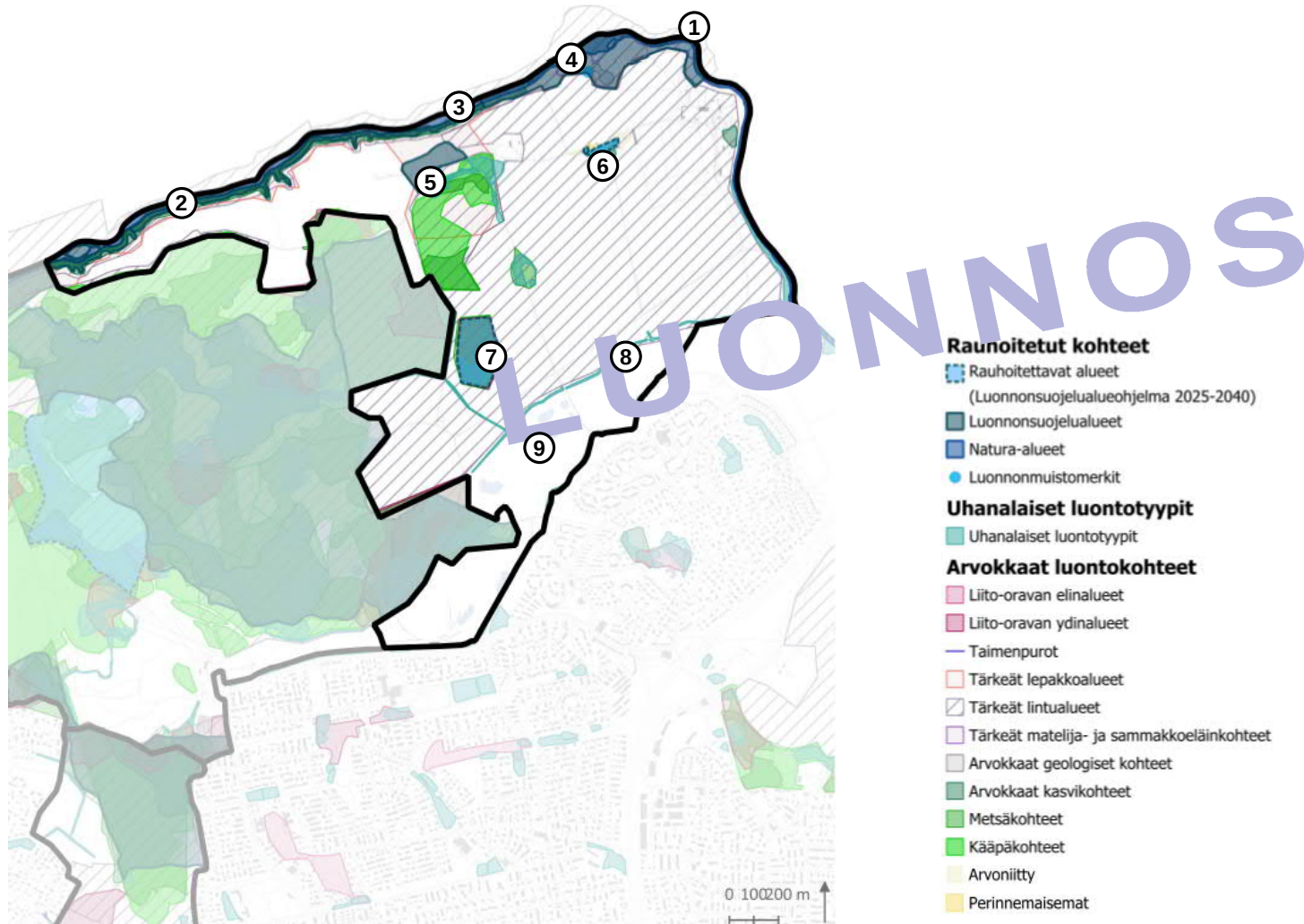
Arvokkaat kulttuuriympäristöt (suojelustatus)

- ✓ RKY-alue
- ✓ Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Asemakaavalla suojeltu rakennus
- Asemakaavalla suojeltu alue
- Muinaisjäännösalue
- Muinaisjäännöskohde

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Muut kulttuuriperintökohteet

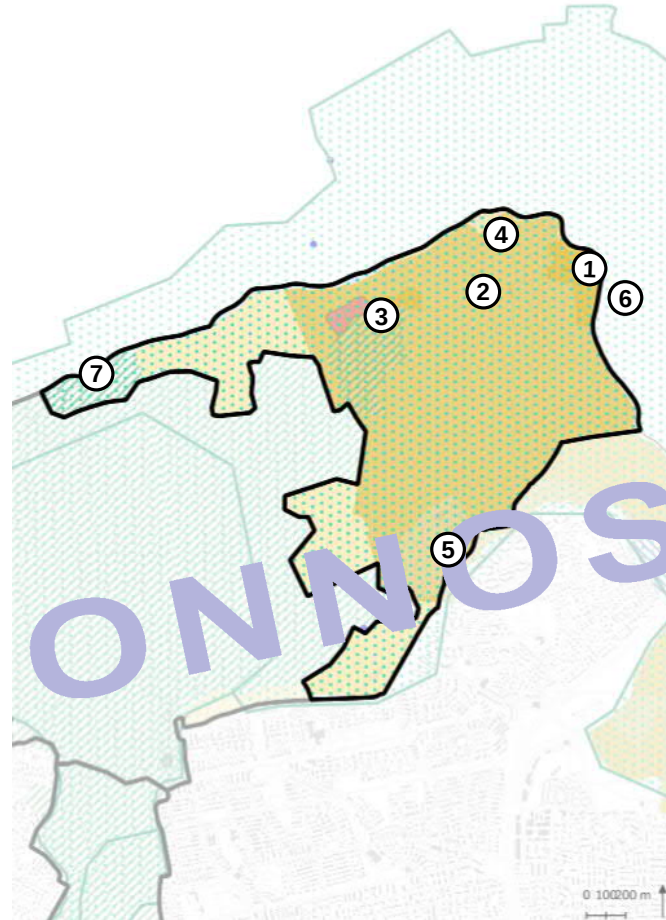
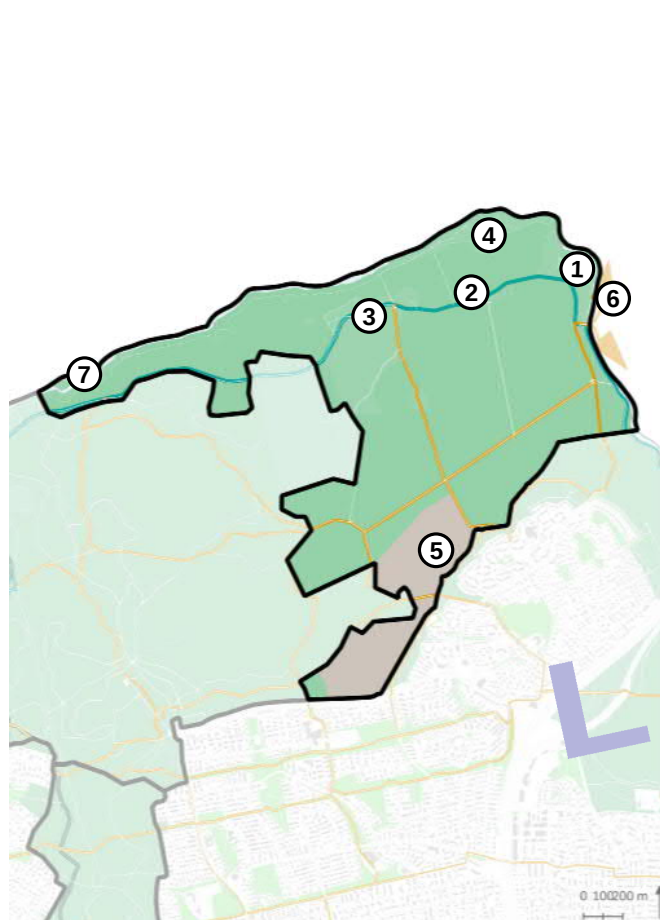
3.2.2 Luontoarvot - Haltialan kulttuurimaisema

Keskeisiä kohteita

- Vantaanjoki ja joen varsi
 - Natura 2000 -verkoston kohde (Vantaanjoki)
 - Niittyverkoston arvokohde, jolla biologisia ja maisemallisia / kulttuuriympäristön arvoja
- Pitkäkosken rinnelehdot, luonnonsuojelualue
- Vantaanjoentörmän luonnonsuojelualue
- Ruutinkosken lehto, luonnonsuojelualue
- Niskalan Arboretum, luonnonsuojelualue
- Kellarinmäen luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde
- Haltialan metsäsaarekkeen luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualueohjelman kohde
- Näsinojan varsi
 - Niittyverkoston arvokohde, jolla maisemallisia / kulttuuriympäristön arvoja
- Haltialan pellot, Golf-kentät
 - Niittyverkoston tukialue

3.2.3 Viher- ja virkistysverkosto ja maisemakulttuuri - Haltialan kulttuurimaisema

Keskeisiä kohteita

1. Haltialan tilan ympäristö
2. Kellarimäki
3. Niskalan tilan ympäristö ja arboretum
4. Ruutinkosken ulkoilureitit
5. Paloheinän jokamiesgolfkenttä
6. Haltialansilta
7. Pitkäkosken silta

Viher- ja virkistysverkoston yhteydet (VISTRA)

- Vihersormen pääreitti
- Viherlinja
- Täydentävä yhteys viheralueella tai kadulla

Viher- ja virkistysverkoston alueet (VISTRA)

- Vihersormi
- Rajoitetun käytön alue
- Yhteys naapurikaupunkiin
- Viheralue (Yleistenalueiden rekisteri)

Muut kulttuuriperintökohteet (Museovirasto)

- Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö
- Muut kulttuuriperintökohteet

Helsingin maisemakulttuuriympäristöt

- Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio
- Erityisalueet
- Kartano ja tilakeskusten kulttuuriympäristöt
- Kartanopuistot_oranssi
- Puistokadut

Arvoympäristöt

- Arvoympäristöt
- Kartanopuistot ja huvilapuutarhat

